

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ
GOVERNMENT OF PUNJAB

ਬਜਟ ਸਾਰ

੨੦੨੬-੨੭

BUDGET AT A GLANCE

2026-27

ਬਜਟ ਸਾਰ ਬਜਟ ਨੂੰ ਛੋਟੀ ਸਮਝਣਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁੱਲ ਜੋੜਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਤੇ ਖਰਚਾ, ਮਾਲੀ ਘਾਟਾ, ਵਿੱਤੀ ਘਾਟਾ ਅਤੇ ਮੁੱਢਲਾ ਘਾਟਾ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਕੀਮਾਂ/ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਸਬੰਧੀ ਖਰਚੇ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ੨੦੨੬-੨੭ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਬਜਟ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵੀ ਹਨ।

ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ

Budget at a Glance shows Budget estimates in broad aggregates to facilitate easy understanding. This document shows receipts and expenditure as well as the revenue deficit, the fiscal deficit and the primary deficit. Schemes/Projects Outlays are shown in brief. The document also gives the highlights of the budget for the financial year 2026-27.

DEPARTMENT OF FINANCE

8 March, 2026 Chandigarh

Contents

1	ਬਜਟ ਸਾਰ	Budget at a Glance	1
2	ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ	Receipts	3
3	ਖਰਚਾ	Expenditure	4
4	ਰੁਪਿਆ ਕਿੱਥੋਂ ਆਵੇਗਾ/ਕਿੱਥੇ ਜਾਵੇਗਾ	Rupee comes from/goes to	5
5	ਜੀ ਐੱਸ ਡੀ ਪੀ ਦੇ ਰੁਝਾਨ	GSDP Trends	9
6	ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ	Receipt Trends	12
7	ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ	Expenditure Trends	20
8	ਘਾਟੇ ਦੇ ਰੁਝਾਨ	Deficit Trends	26
9	ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਰੁਝਾਨ	Debt Trends	27
10	ਸੈਕਟਰਵਾਰ ਯੋਜਨਾ ਉਪਬੰਧ	Sectoral Plan Allocations	28
11	ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਵੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ	Major New Initiatives 2026-27	29

ਬਜਟ ਸਾਰ Budget at a Glance

₹ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿਚ - ₹ in Crores

ਮੰਦ	Item	ਲੇਖੇ	ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨ	ਸੋਧੇ ਅਨੁਮਾਨ	ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨ
		Accounts	Budget	Revised	Budget
		2024-2025	Estimates	Estimates	Estimates
			2025-2026	2025-2026	2026-2027
1. ਮਾਲੀਆ-ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ (2+3+4+5)	1. Revenue Receipts (2+3+4+5)	93206.86	111740.32	116515.66	126190.43
2. ਰਾਜ ਦੀ ਆਪਣੇ ਕਰਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ	2. State's Own Tax Revenue	53793.64	63250.00	61700.29	70850.79
3. ਰਾਜ ਦੀ ਆਪਣੀ ਗੈਰ ਕਰਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ	3. State's Own Non-Tax Revenue	6277.23	12210.57	19517.22	15686.65
4. ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ	4. Share of Central Taxes	23254.04	25703.57	25170.97	30464.05
5. ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਗਰਾਂਟਾਂ	5. Grants-in-aid from Centre	9881.95	10576.18	10127.18	9188.94
6. ਪੂੰਜੀਗਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ (7+8)	6. Capital Receipts (7+8)	44257.52	50590.25	57085.39	52747.03
7. ਉਪਾਅ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਪੇਸ਼ਗੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਫ਼ਤ	7. Public Debt excluding Ways and Means Advances	44229.30	49900.00	55435.39	52197.03
8. ਗੈਰ ਕਰਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ	8. Non-Debt Receipts	28.22	690.25	1650.00	550.00
9. ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ (1+6)\$	9. Total Receipts (1+6)\$	137464.38	162330.57	173601.05	178937.46
10. ਉਪਾਅ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਪੇਸ਼ਗੀਆਂ ਸਮੇਤ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ \$	10. Total Receipts including Ways & Means Advances \$	207152.96	233580.57	253601.05	258937.46
11. ਮਾਲੀਆ-ਖਰਚੇ (12+13+14+15)	11. Revenue Expenditure (12+13+14+15)	125776.38	135697.60	143523.10	148145.61
12. ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਉਜਰਤਾਂ (ਸਮੇਤ ਸਹਾਇਤਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਤਨਖਾਹ)	12. Salaries and Wages (including Grants-in-aid Salary)	34030.70	36427.90	35841.64	39115.04
13. ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਨਵਿਰਤੀ ਲਾਭ	13. Pensions and Other Retirement Benefits	20211.53	20750.11	22222.41	22465.29
14. ਵਿਆਜ ਅਦਾਇਗੀਆਂ	14. Interest Payment	24620.77	24995.49	27679.42	28755.07
15. ਹੋਰ ਮਾਲੀਆ-ਖਰਚੇ	15. Other Revenue Expenditure	46913.38	53524.10	57779.63	57810.21
16. ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚਾ	16. Capital Expenditure	6875.76	10301.65	10433.55	18381.21
ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚਾ*	Effective Capital Expenditure*	7595.48	11907.11	13496.64	20151.23
17. ਉਪਾਅ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਪੇਸ਼ਗੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਫ਼ਤ ਦੀਆਂ ਅਦਾਇਗੀਆਂ	17. Repayment of Public Debt excluding Ways and Means Advances	12937.38	18198.89	18198.89	13726.38
18. ਕਰਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਗੀਆਂ	18. Advances of Loans	293.98	632.43	1445.51	184.26
19. ਕੁੱਲ ਖਰਚਾ (11+16+17+18)	19. Total Expenditure (11+16+17+18)	145883.50	164830.57	173601.05	180437.46
20. ਉਪਾਅ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਪੇਸ਼ਗੀਆਂ ਸਮੇਤ ਕੁੱਲ ਖਰਚਾ	20. Total Expenditure including Ways & Means Advances	212460.94	236080.57	253601.05	260437.46
21. ਮਾਲੀ ਘਾਟਾ (11-1)	21. Revenue Deficit (11-1)	32569.52	23957.28	27007.44	21955.18
		(3.88%)	(2.69%)	(3.03%)	(2.24%)
ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਮਾਲੀ ਘਾਟਾ**	Effective Revenue Deficit**	31849.80	22351.82	23944.35	20185.16
		(3.80%)	(2.51%)	(2.69%)	(2.06%)
22. ਵਿੱਤੀ ਘਾਟਾ (21+16+18-8)#	22. Fiscal Deficit (21+16+18-8)#	39711.04	34201.11	37236.50	39970.65
		(4.74%)	(3.84%)	(4.18%)	(4.08%)
23. ਮੁੱਢਲਾ ਘਾਟਾ (22-14)	23. Primary Deficit (22-14)	15090.27	9205.62	9557.08	11215.58
		(1.80%)	(1.03%)	(1.07%)	(1.14%)

ਮੱਦ	Item	ਲੇਖੇ Accounts 2024-2025	ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨ Budget Estimates 2025-2026	ਸੋਧੇ ਅਨੁਮਾਨ Revised Estimates 2025-2026	ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨ Budget Estimates 2026-2027
24. ਬਕਾਇਆ ਕਰਜਾ	24. Outstanding Debt	379953.94	417136.10	407784.13	447754.78
25. ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜਾ***	25. Effective Outstanding Debt***	365397.01 (43.57%)	396644.69 (44.50%)	402633.51 (45.16%)	442604.16 (45.13%)
26. ਚਾਲੂ ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਰਾਜ ਉਤਪਾਦਨ##	26. GSDP at Current prices##	838637.00	891301.00	891487.00	980635.00

Note- (1) Numbers in brackets represent percentages of Gross State Domestic Product (GSDP) at Current Prices.

(2) Ways & Means Advances: Receipts: Rs 69,688.58 Cr (2024-25); Rs 71,250 Cr (2025-26 BE); Rs 80,000 Cr (2025-26 RE); Rs 80,000 Cr (2026-27 BE). Payments: Rs 66,577.44 Cr (2024-25); Rs 71,250 Cr (2025-26 BE); Rs 80,000 Cr (2025-26 RE); Rs 80,000 Cr (2026-27 BE)."

*Including Grant-in-aid for creation of Capital assets: Rs 719.72 Cr (2024-25); Rs 1,605.46 Cr (2025-26 BE); Rs 3,063.09 Cr (2025-26 RE); Rs 1,770.02 Cr (2026-27 BE).

** Excluding Grant-in-aid for creation of Capital assets: Rs 719.72 Cr (2024-25); Rs 1,605.46 Cr (2025-26 BE); Rs 3,063.09 Cr (2025-26 RE); Rs 1,770.02 Cr (2026-27 BE).

Fiscal Deficit = Revenue Deficit+ Capital Expenditure+ Advances of Loans- Non Debt Receipts.

Net Borrowing available for any financial year includes a certain percentage of GSDP as conveyed by Government of India from time to time; contribution to National Pension Fund; Scheme for Special Assistance to States for Capital Investment; Unutilized Carry Forward Borrowing available with the State and it excludes Off Budget Borrowing.

*** Excluding Back-to-Back Loans in lieu of GST Compensation shortfall: Rs 14,556.93 Cr (2024-25); Rs 20,491.41 Cr (2025-26 BE); Rs 5,150.62 Cr (2025-26 RE); Rs 5,150.62 Cr (2026-27 BE). The changes in balances are on account of prior-period adjustment of Rs. 5,974.48 crore and Rs. 9,406.31 crore on account of repayment of back-to-back loan by the Central Government.

Gross State Domestic Product for 2026-27 BE has been projected as Rs 9,80,635 Cr assuming 10% growth over the estimated GSDP of Rs 8,91,487 Cr as per the advance estimates of FY 2025-26 received from Directorate of Statistics, Punjab.

\$ Total Receipts excludes Public Account and opening cash balance in Financial Year

ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ Receipts

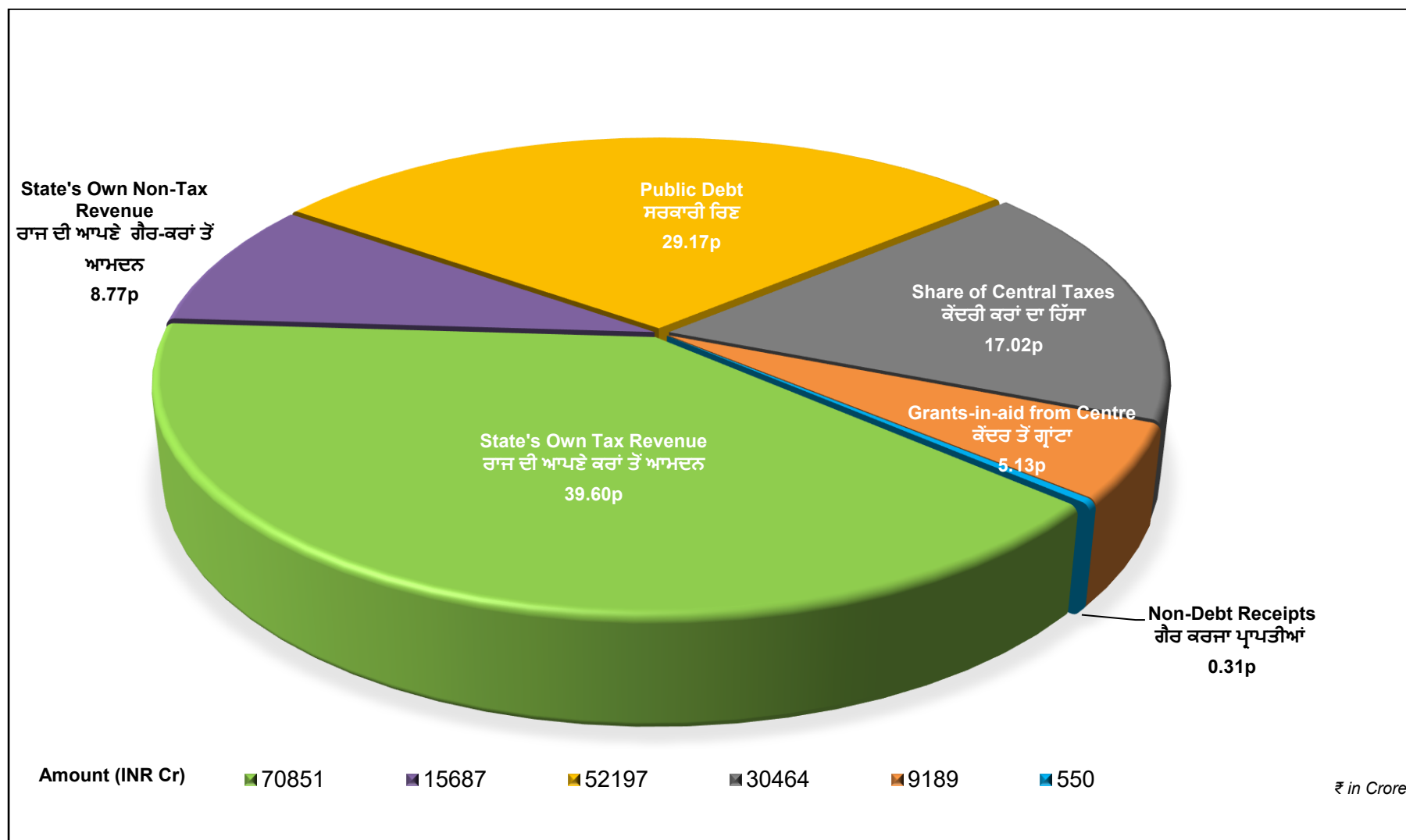
₹ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ - ₹ in Crores					
ਮੱਦ	Item	ਲੇਖੇ	ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨ	ਸੋਧੇ ਅਨੁਮਾਨ	ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨ
		Accounts	Budget	Revised	Budget
		2024-2025	Estimates 2025-2026	Estimates 2025-2026	Estimates 2026-2027
ੳ. ਮਾਲੀਆ-ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ (1+2+3+4)	A. Revenue Receipts (1+2+3+4)	93206.86	111740.32	116515.66	126190.43
1. ਰਾਜ ਦੀ ਆਪਣੇ ਕਰਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ	1. State's Own Tax Revenue	53793.64	63250.00	61700.29	70850.79
ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.	GST	23559.32	27650.00	27000.00	32000.00
ਵੈਟ	VAT	6883.28	8200.00	7750.00	8200.00
ਰਾਜ ਆਬਕਾਰੀ	State Excise	10752.33	11200.00	11900.00	12800.00
ਅਸਟਾਮ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ	Stamps and Registration	5781.23	7000.00	7000.00	9000.00
ਵਾਹਨਾਂ ਤੇ ਕਰ	Taxes on Vehicles	3426.11	4730.00	4250.00	4700.00
ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਕਰ	Electricity Duty	3093.32	3745.00	3300.00	3515.66
ਹੋਰ	Others	298.05	725.00	500.29	635.13
2. ਰਾਜ ਦੀ ਆਪਣੀ ਗੈਰ ਕਰਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ	2. State's Own Non-Tax Revenue	6277.23	12210.57	19517.22	15686.65
ਆਮ ਫੁਟਕਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ	Miscellaneous General Receipt	3350.33	4836.29	11709.82	8177.14
ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼	Punjab Roadways	95.74	400.00	200.00	300.00
ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ	Urban Development	141.88	1171.00	850.00	850.25
ਹੋਰ	Others	2689.28	5803.28	6757.40	6359.26
3. ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ	3. Share of Central Taxes	23254.04	25703.57	25170.97	30464.05
4. ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਗਰਾਂਟਾਂ	4. Grants-in-aid from Centre	9881.95	10576.18	10127.18	9188.94
ਅ. ਪੂੰਜੀਗਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ (5+6)	B. Capital Receipts (5+6)	44257.52	50590.25	57085.39	52747.03
5. ਗੈਰ ਕਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ	5. Non-Debt Receipts	28.22	690.25	1650.00	550.00
ਕਰਜੇ ਵਸੂਲੀਆਂ	Recovery of Loans	28.16	190.25	1450.00	50.00
ਪੂੰਜੀਗਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	Capital Receipt	0.06	500.00	200.00	500.00
6. ਕਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ	6. Debt Receipts	44229.30	49900.00	55435.39	52197.03
ਬਜਾਰੀ ਕਰਜੇ	Market Loans	40827.88	48100.00	48711.70	43798.38
ਨਾਬਾਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੰਪਨਸ਼ਨ ਬਾਂਡਜ਼	NABARD/SIDBI/NHB & Others	885.13	1000.00	1000.00	1000.00
ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਰਜੇ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਗੀਆਂ	Loans and Advances from the Central Government	2516.29	800.00	5723.69	7398.65
ੲ. ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ (ੳ+ਅ)	C. Total Receipt (A+B)	137464.38	162330.57	173601.05	178937.46
ਸ. ਉਪਾਅ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਪੇਸ਼ਗੀਆਂ ਸਮੇਤ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ	D. Total Receipt including Ways & Means Advances	207152.96	233580.57	253601.05	258937.46

ਖਰਚਾ Expenditure

		₹ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ - ₹ in Crores			
ਮੱਦ	Item	ਲੇਖੇ	ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨ	ਸੋਧੇ ਅਨੁਮਾਨ	ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨ
		Accounts	Budget	Revised	Budget
		2024-2025	2025-2026	2025-2026	2026-2027
ੳ. ਮਾਲੀਆ-ਖਰਚੇ	A. Revenue Expenditure	125776.38	135697.60	143523.10	148145.61
ਵਿਆਜ ਅਦਾਇਗੀਆਂ	Interest Payments	24620.77	24995.49	27679.42	28755.07
ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਉਜਰਤਾਂ (ਸਮੇਤ ਸਹਾਇਤਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਤਨਖਾਹ)	Salaries and Wages (including Grants- in-aid salary)	34030.70	36427.90	35841.64	39115.04
ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਨਵਿਰਤੀ ਲਾਭ	Pensions and Other Retirement Benefits	20211.53	20750.11	22222.41	22465.29
ਬਿਜਲੀ ਸਬਸਿਡੀ	Power Subsidy	16892.16	20500.00	19372.00	15550.00
ਪੇਂਡੂ/ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਪੁਰਦਗੀ	Devolution to Rural/Urban Local Bodies	5021.62	6791.10	7608.82	5099.94
ਹੋਰ ਮਾਲੀਆ-ਖਰਚੇ	Other Revenue Expenditure	24999.60	26233.00	30798.81	37160.27
ਅ. ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚਾ (ਸਮੇਤ ਰਿਣਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਗੀਆਂ)	B. Capital Expenditure(Including Repayment of Debt and Advances of loans)	20107.12	29132.97	30077.95	32291.85
ੲ. ਕੁੱਲ ਖਰਚਾ (ੳ+ਅ)	C. Total Expenditure (A+B)	145883.50	164830.57	173601.05	180437.46
ਸ. ਉਪਾਅ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਪੇਸ਼ਗੀਆਂ ਸਮੇਤ ਕੁੱਲ ਖਰਚਾ	D.Total Expenditure including Ways & Means Advances	212460.94	236080.57	253601.05	260437.46
ਹ. ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ਾ (1+2)	E. Debt Servicing (1+2)	37558.15	43194.38	45878.31	42481.45
1. ਉਪਾਅ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਪੇਸ਼ਗੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਾਪਸੀ	1. Repayment of Debt excluding Ways & Means Advances	12937.38	18198.89	18198.89	13726.38
2. ਵਿਆਜ ਅਦਾਇਗੀਆਂ	2. Interest Payments	24620.77	24995.49	27679.42	28755.07

ਰੁਪਿਆ ਕਿਥੋਂ ਆਵੇਗਾ Rupee comes from

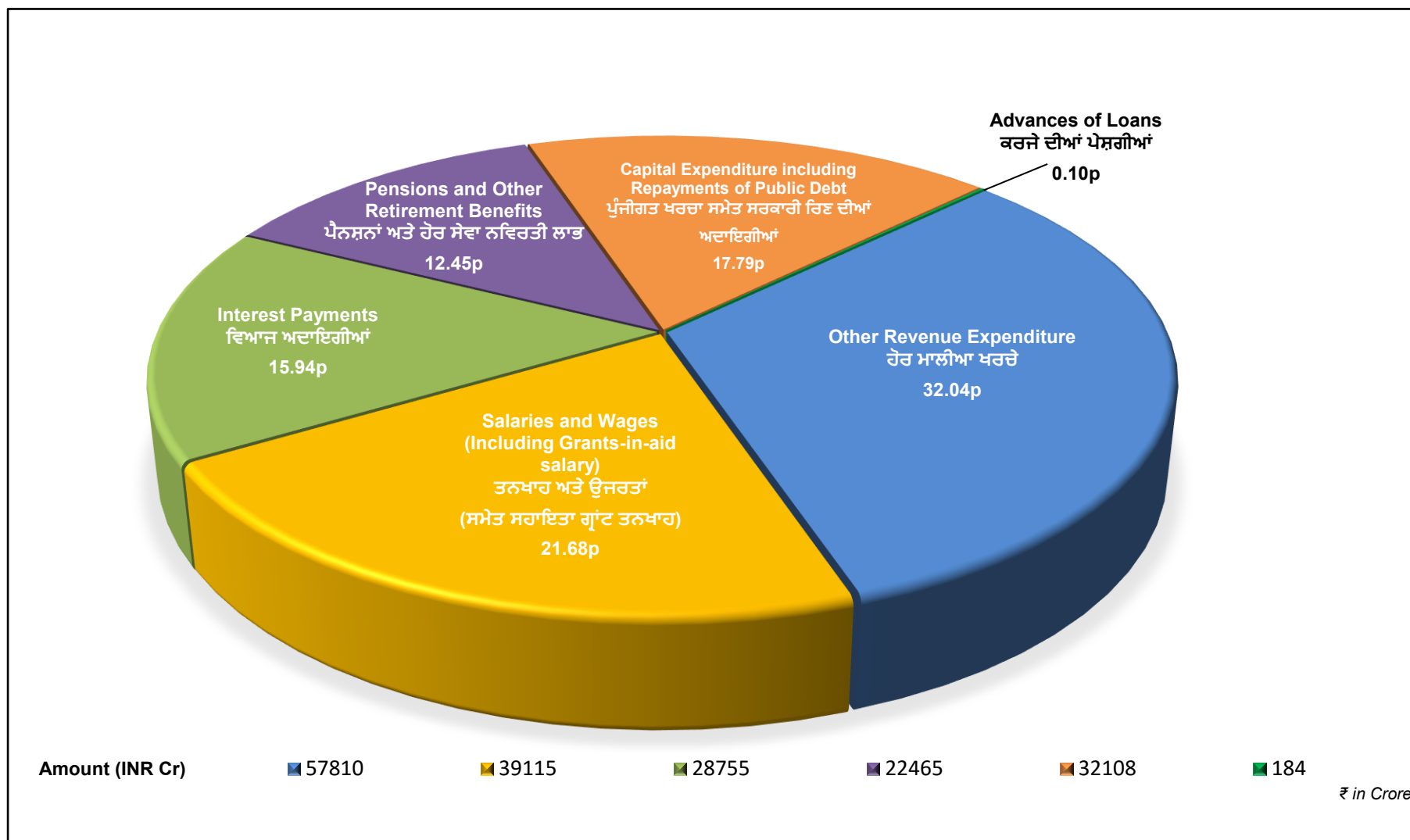
2026-27 BE

Note: Minor Variations due to rounding off.
*excluding Ways & Means Advances

ਰੁਪਿਆ ਕਿੱਥੇ ਜਾਵੇਗਾ Rupee goes to

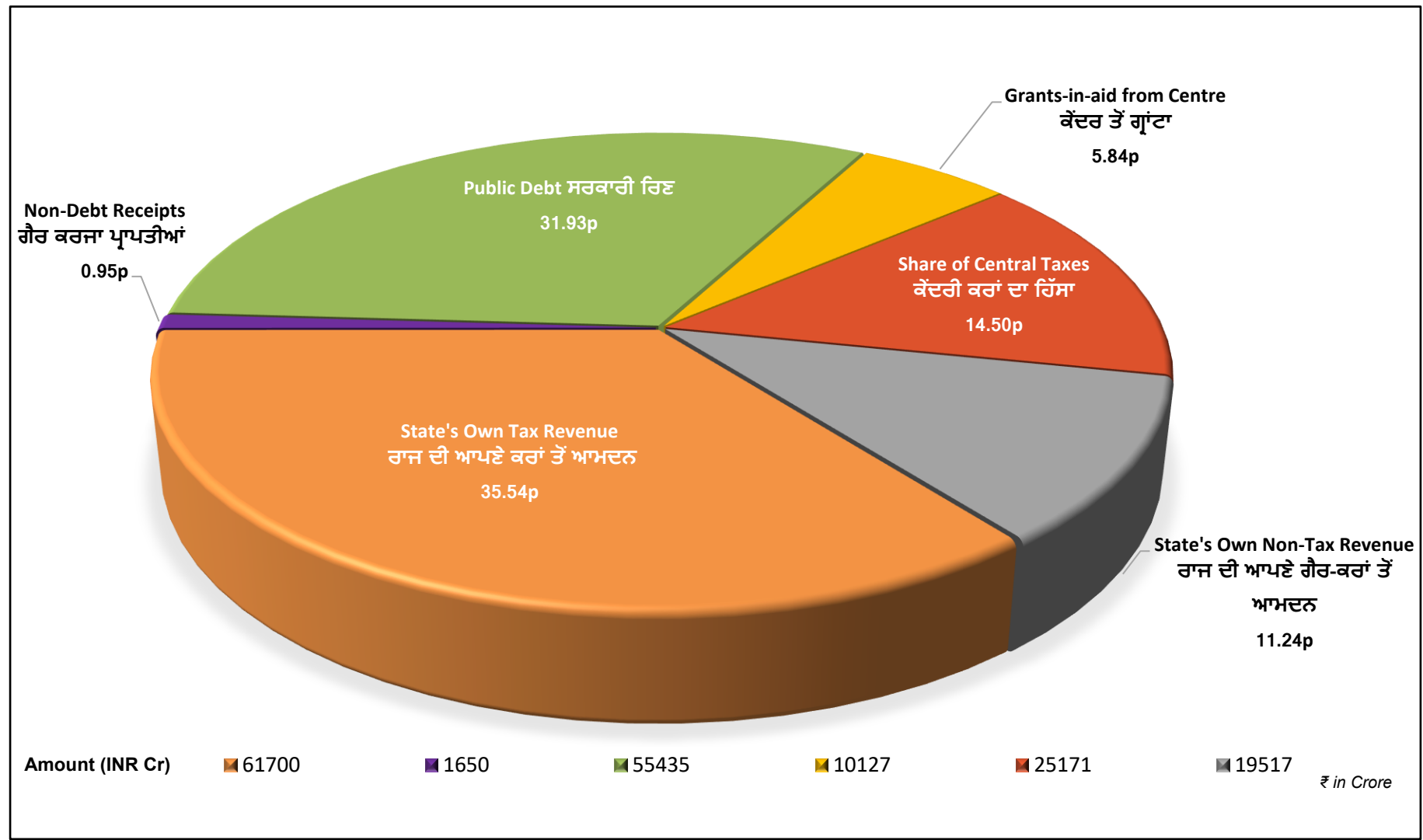
2026-27 BE

Note: Minor Variations due to rounding off.
*excluding Ways & Means Advances

ਰੁਪਿਆ ਕਿਥੋਂ ਆਵੇਗਾ Rupee comes from

2025-26 RE

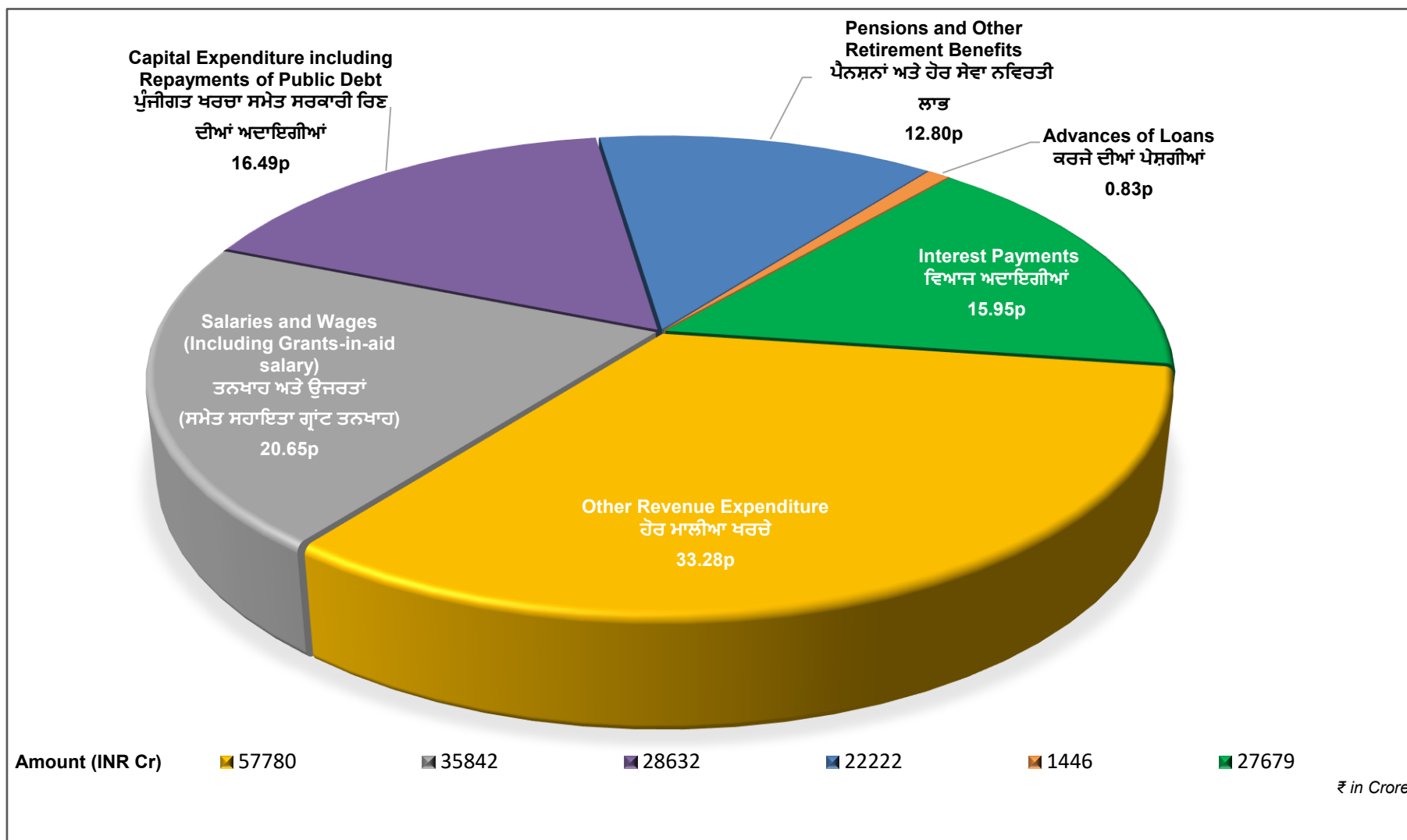

Note: Minor Variations due to rounding off.
 *excluding Ways & Means Advances

₹ in Crore

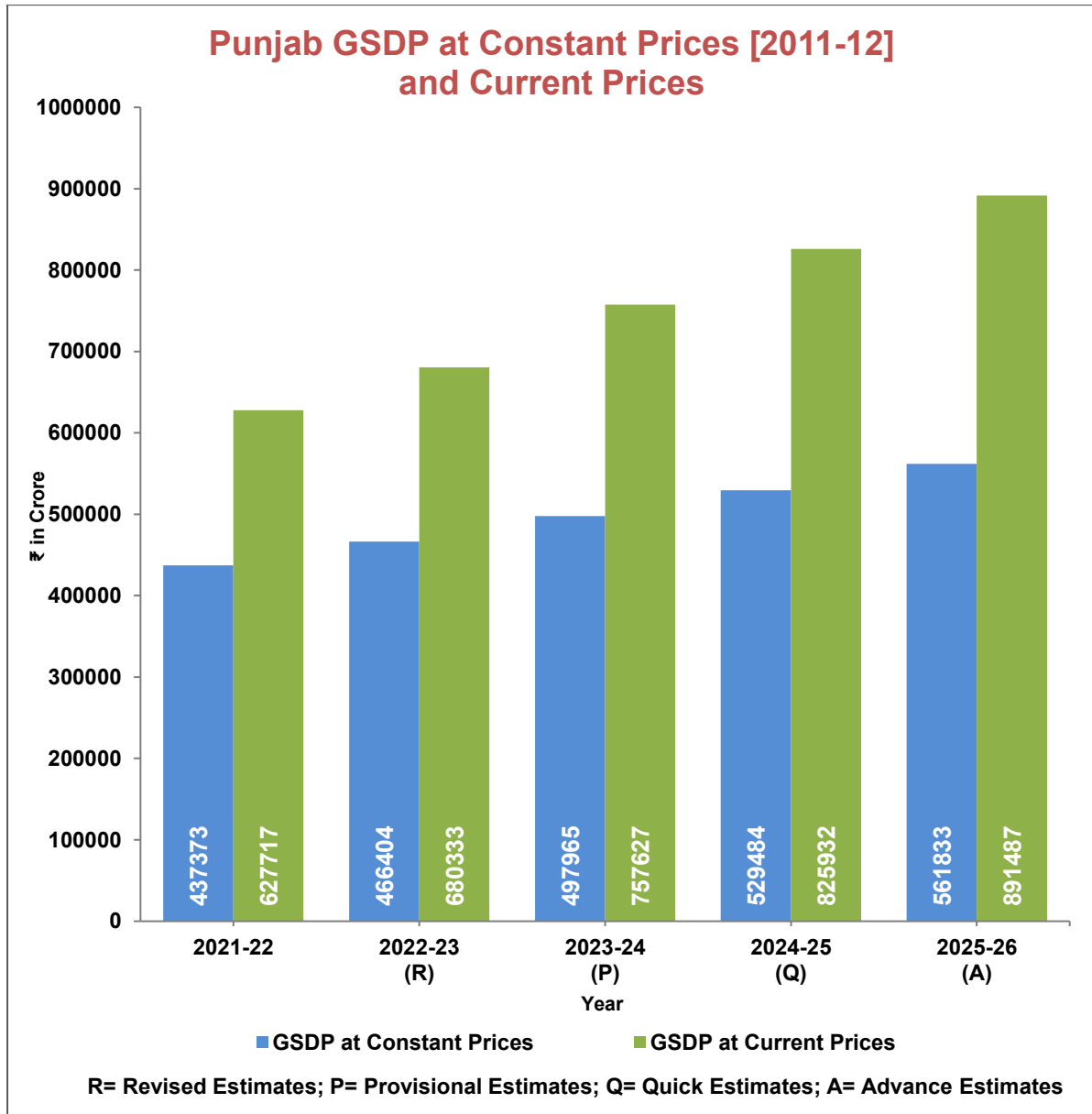
ਰੁਪਿਆ ਕਿੱਥੇ ਜਾਵੇਗਾ Rupee goes to

2025-26 RE

Note: Minor variations due to rounding off.
*excluding Ways & Means Advances

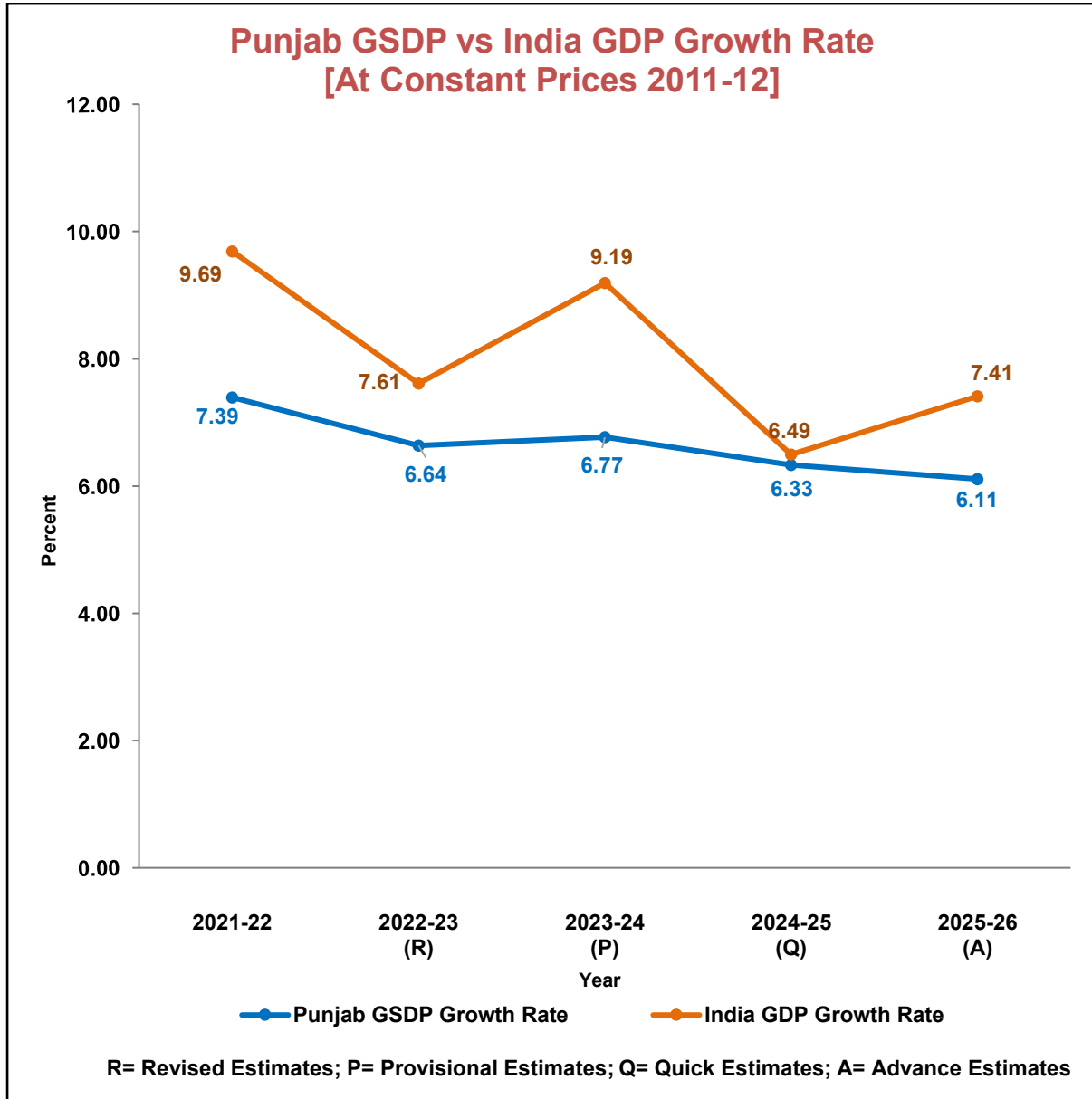
GSDP Trends ਜੀ ਐਸ ਡੀ ਪੀ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

Note: Minor Variations due to rounding off.

Source: ESO Punjab.

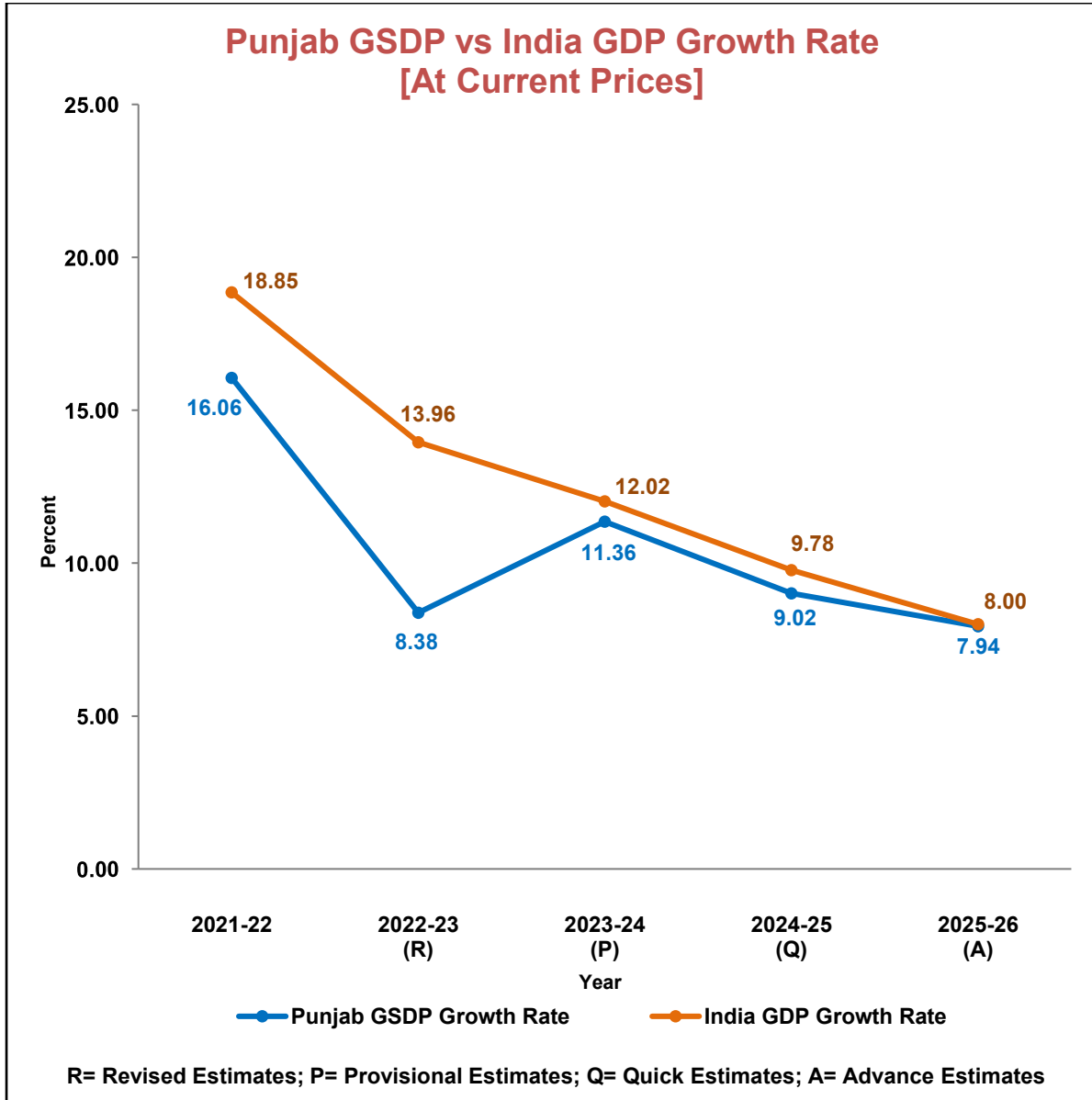
GSDP Trends ਜੀ ਐਸ ਡੀ ਪੀ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

Note: Minor Variations due to rounding off.

Source: ESO Punjab.

GSDP Trends ਜੀ ਐਸ ਡੀ ਪੀ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

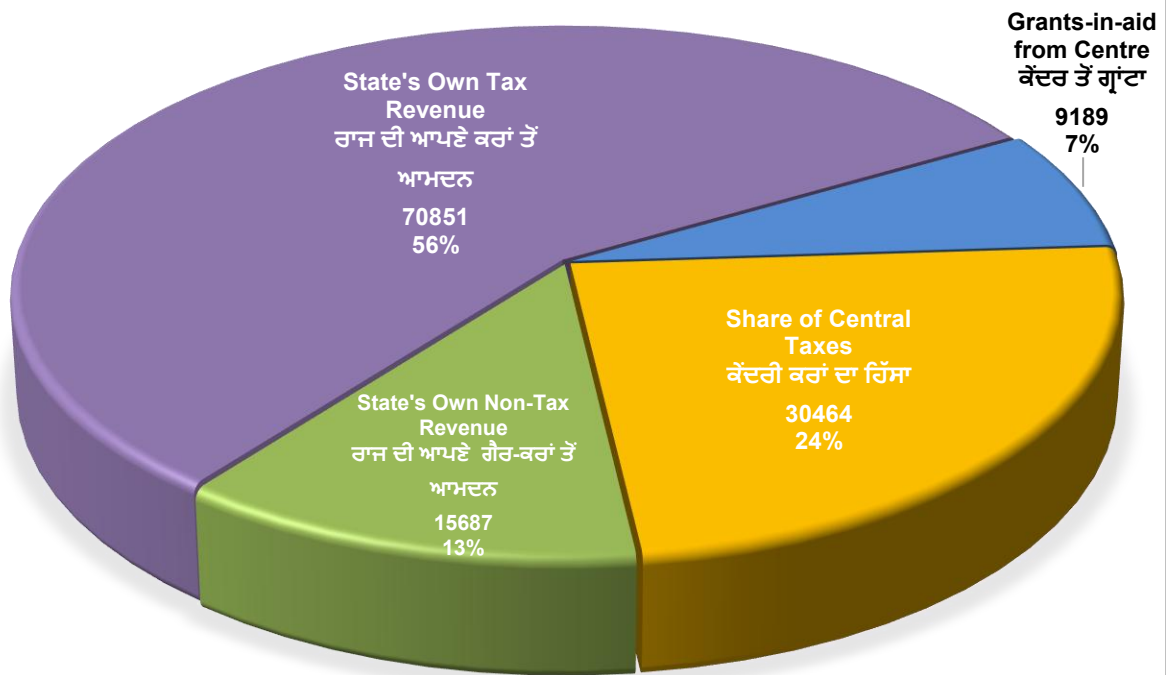

Note: Minor Variations due to rounding off.

Source: ESO Punjab.

Receipt Trends ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

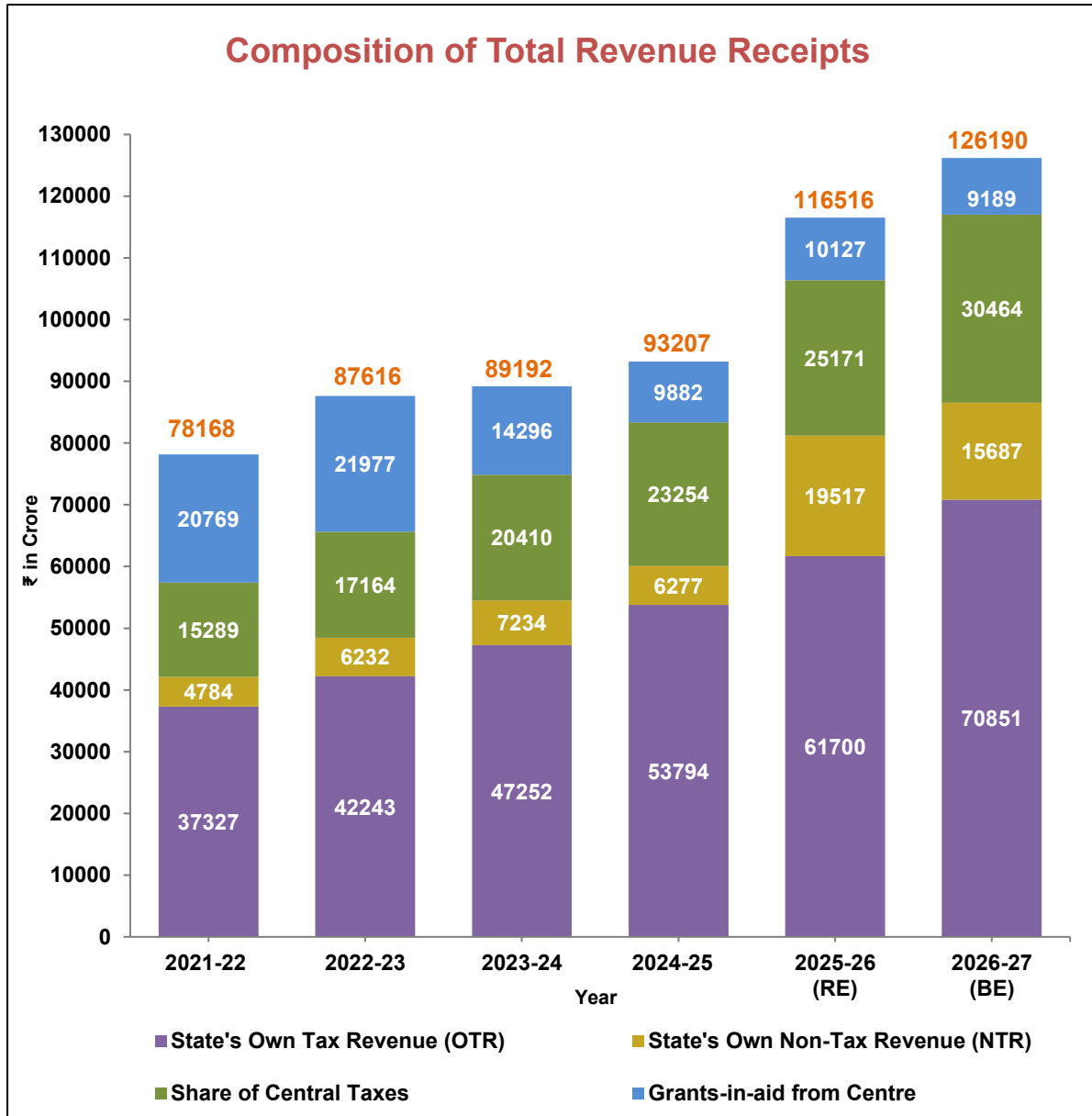
Composition of Total Revenue Receipts 2026-27 BE

₹ in Crore
(Percentage of Total Revenue Receipts)

Note: Minor Variations due to rounding off.

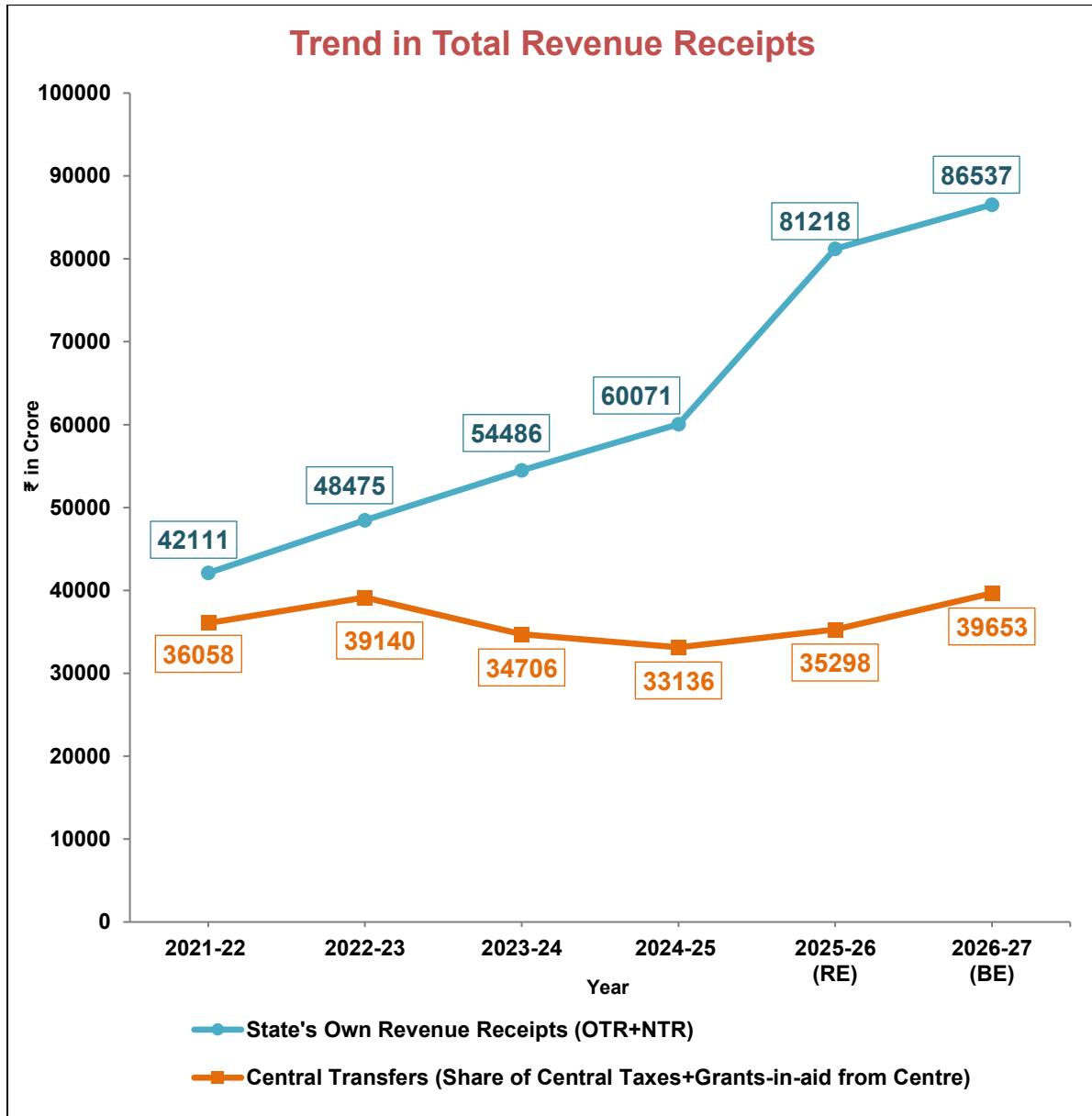
Receipt Trends ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

Note: Minor Variations due to rounding off.

Source: Finance Accounts; Estimates for FY 2025-26 & 2026-27.

Receipt Trends ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

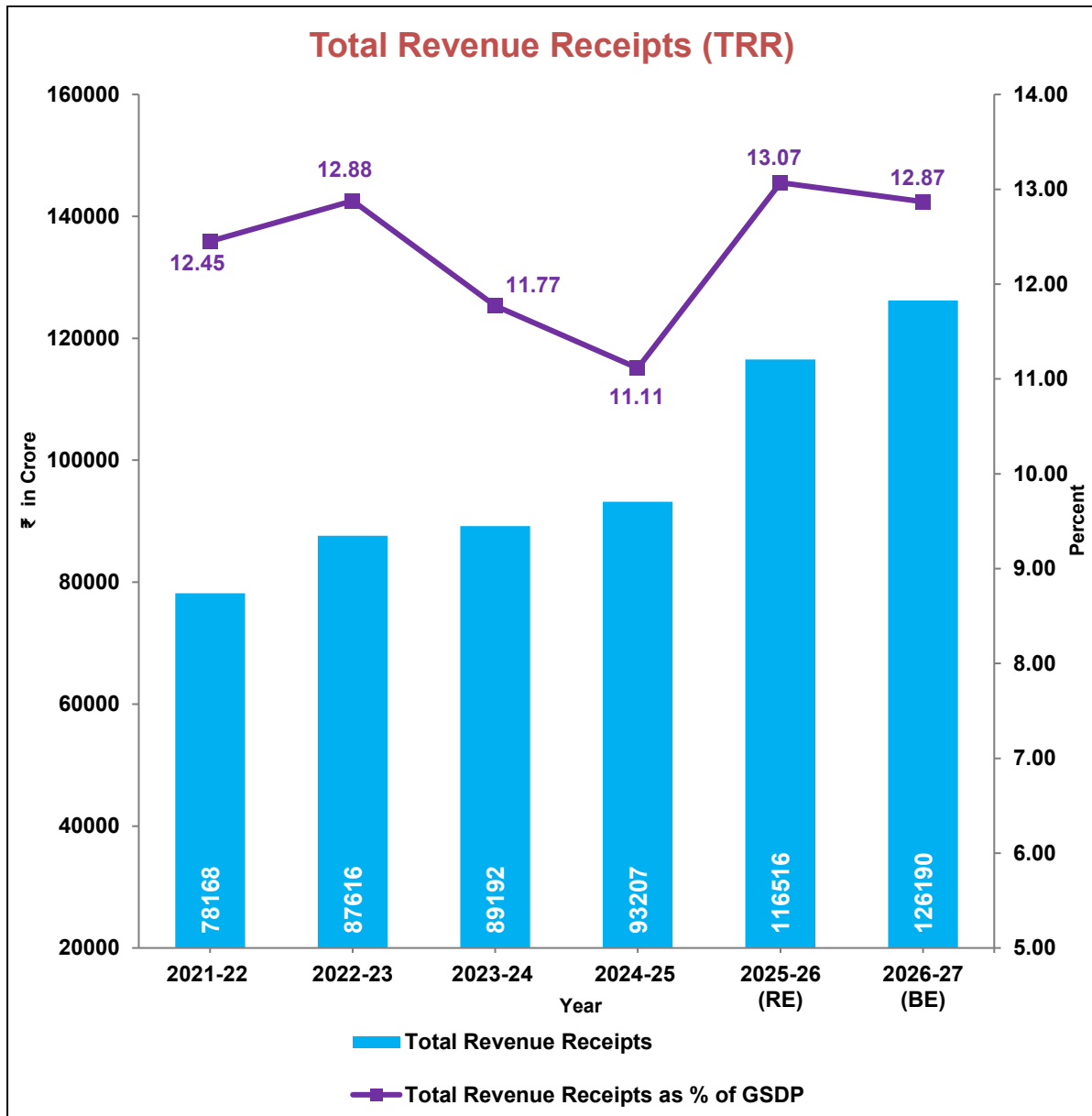

Note: Minor Variations due to rounding off.

Source: Finance Accounts; Estimates for FY 2025-26 & 2026-27.

Receipt Trends

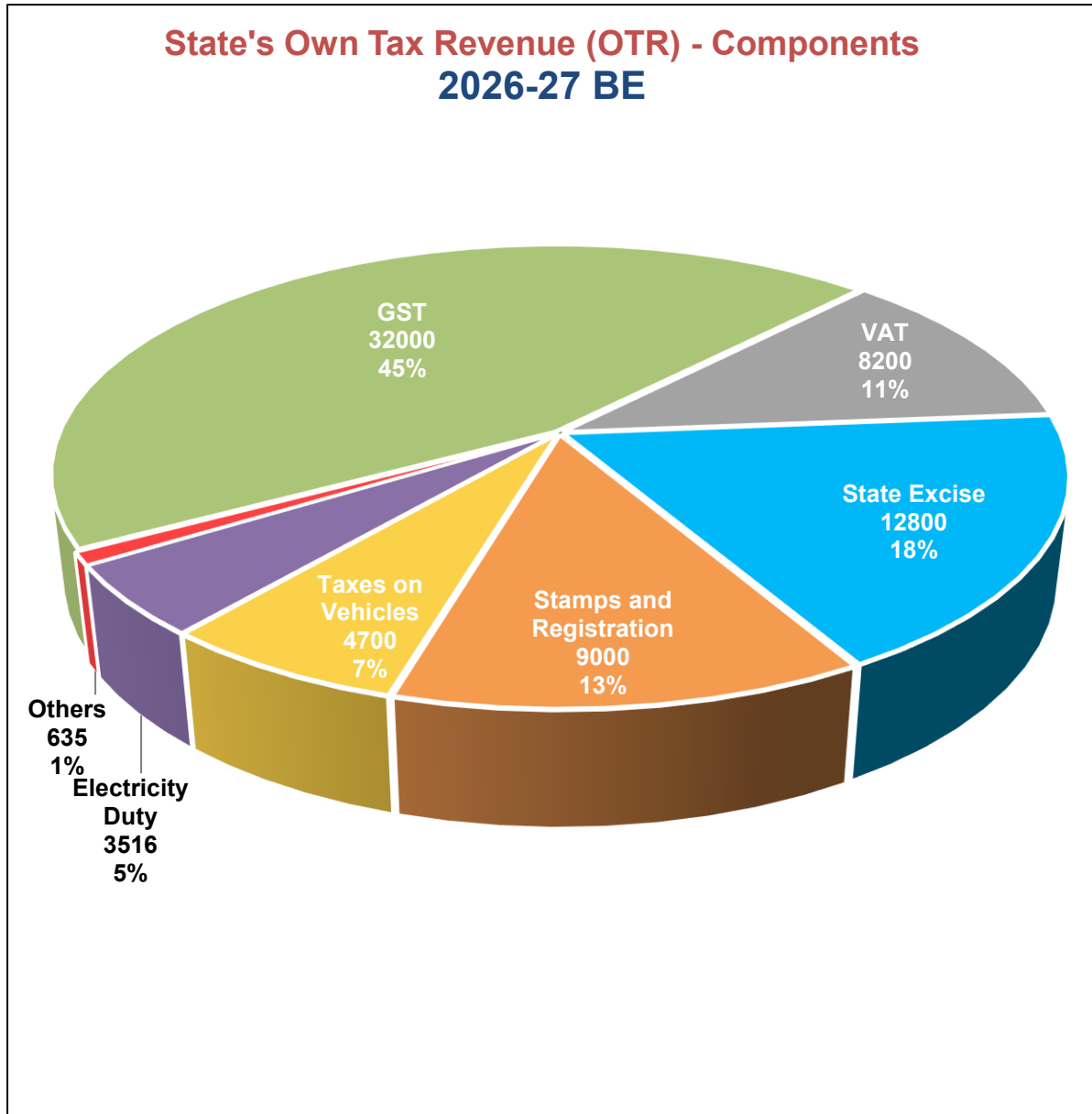
ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

Note: Minor Variations due to rounding off.

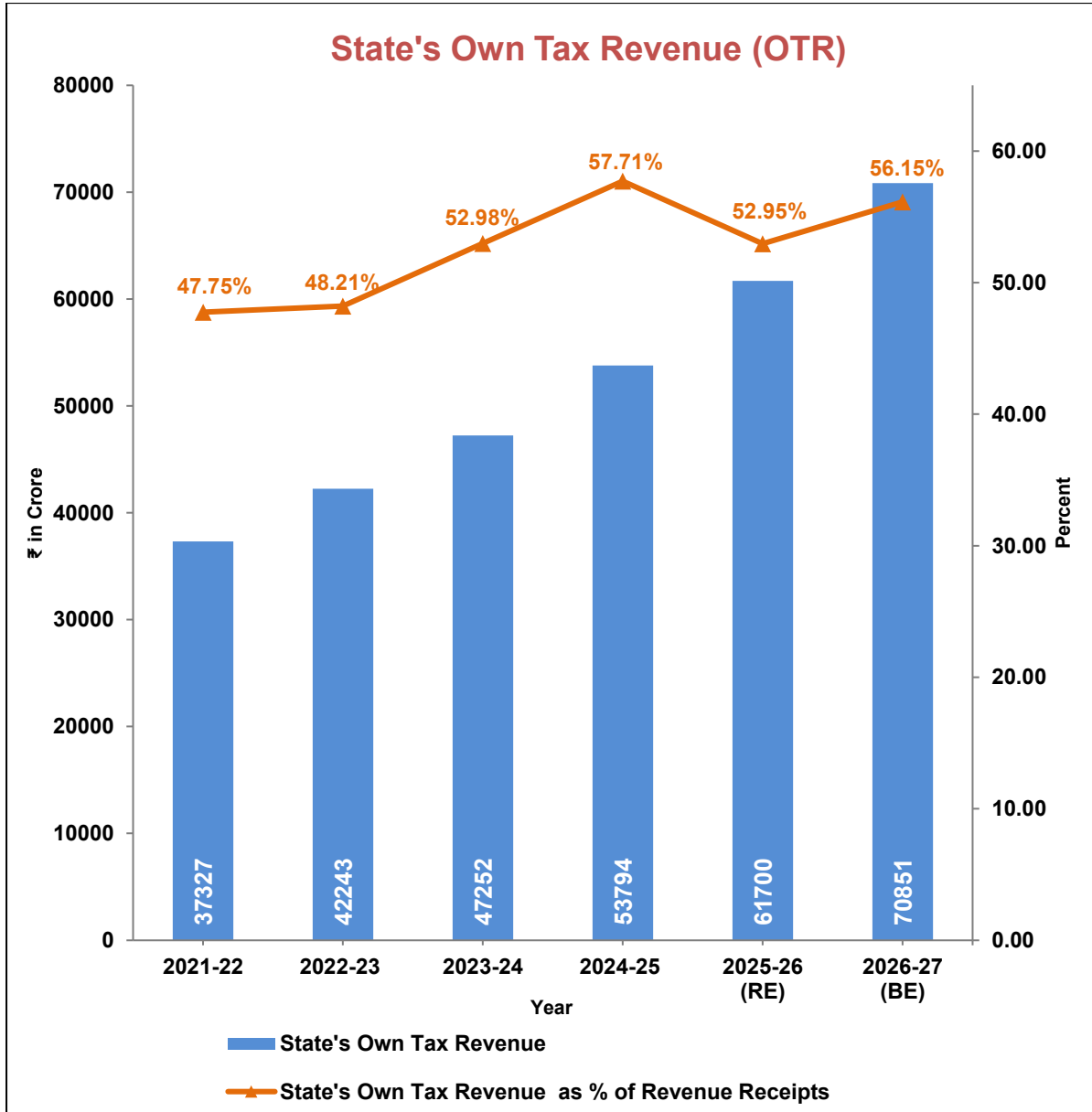
Source: Finance Accounts; ESO Punjab; State Finances Audit Report (2024-25); Estimates for FY 2025-26 & 2026-27.

Receipt Trends ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

Note: Minor Variations due to rounding off.

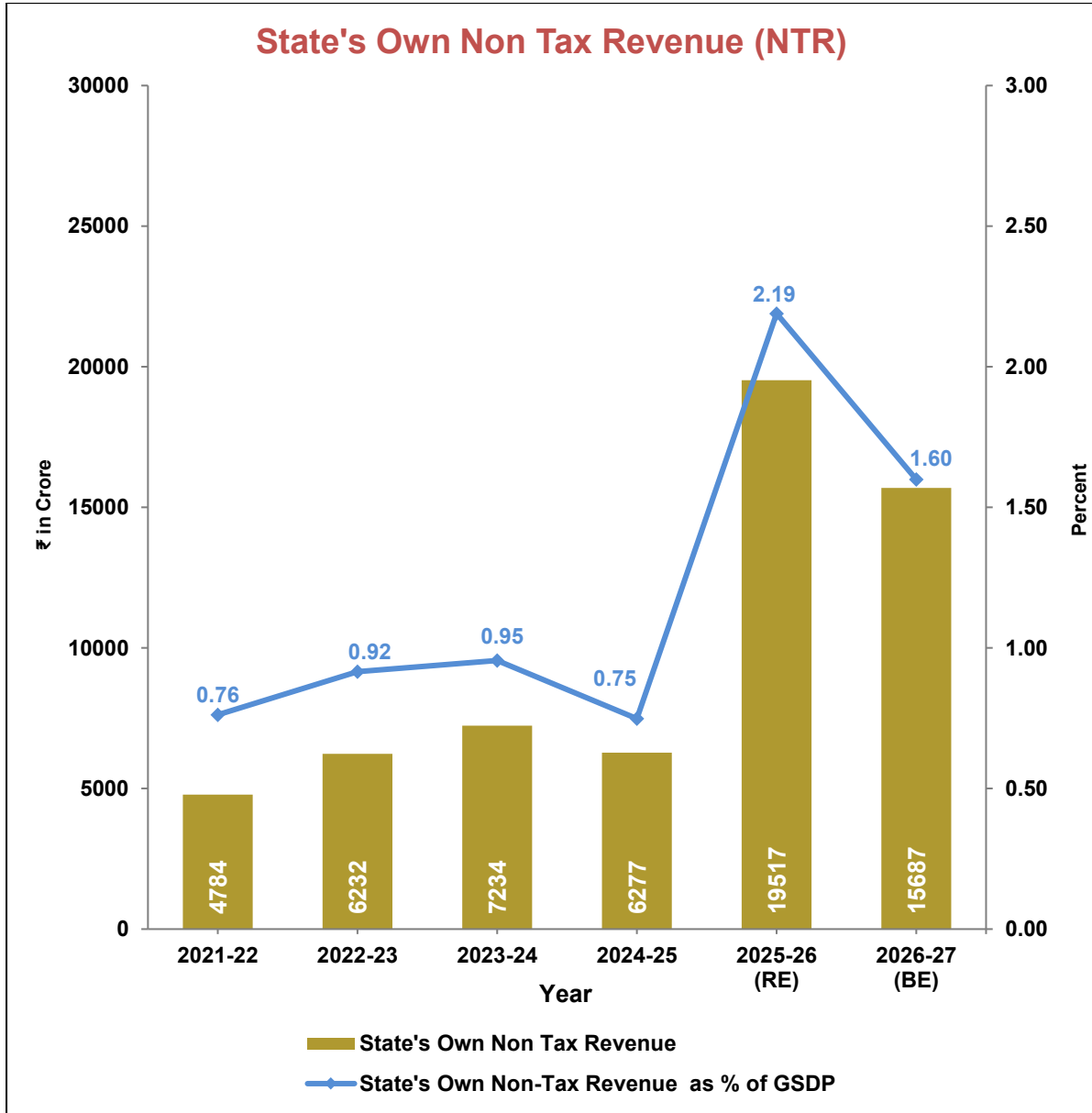
Receipt Trends ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

Note: Minor Variations due to rounding off.

Source: Finance Accounts; Estimates for FY 2025-26 & 2026-27.

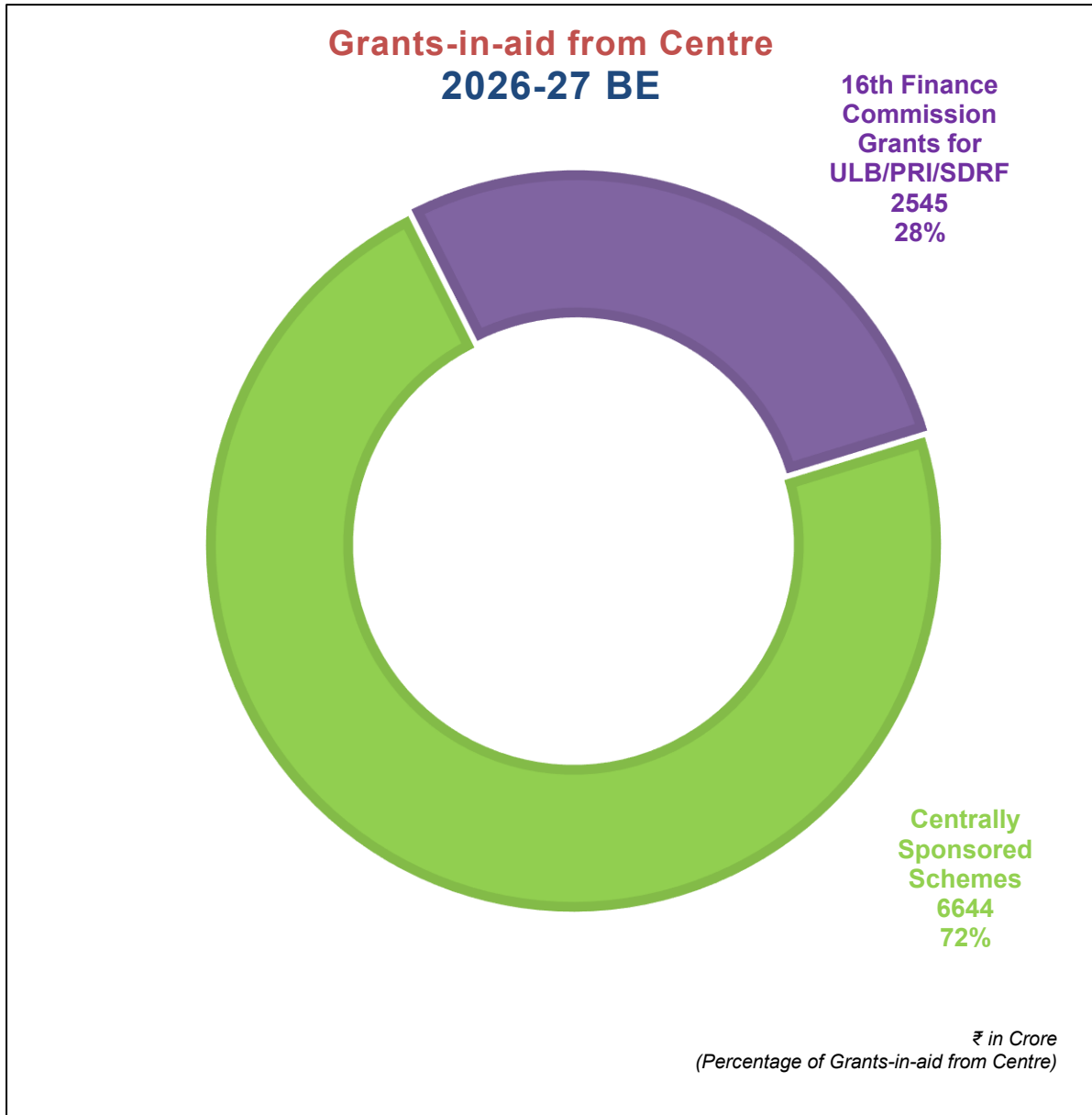
Receipt Trends ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

Note: Minor Variations due to rounding off.

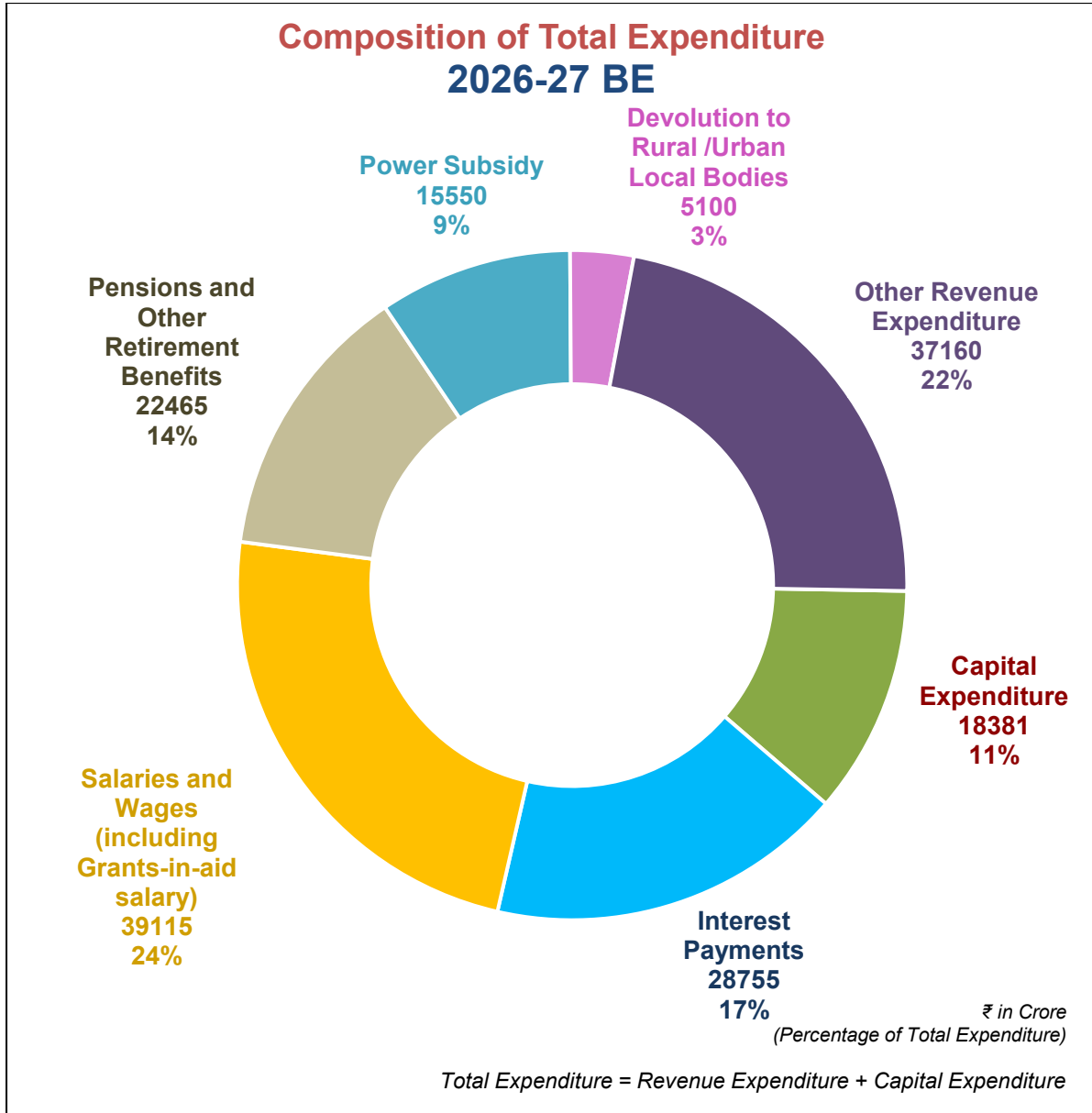
Source: Finance Accounts; ESO Punjab; State Finances Audit Report (2024-25); Estimates for FY 2025-26 & 2026-27.

Receipt Trends ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

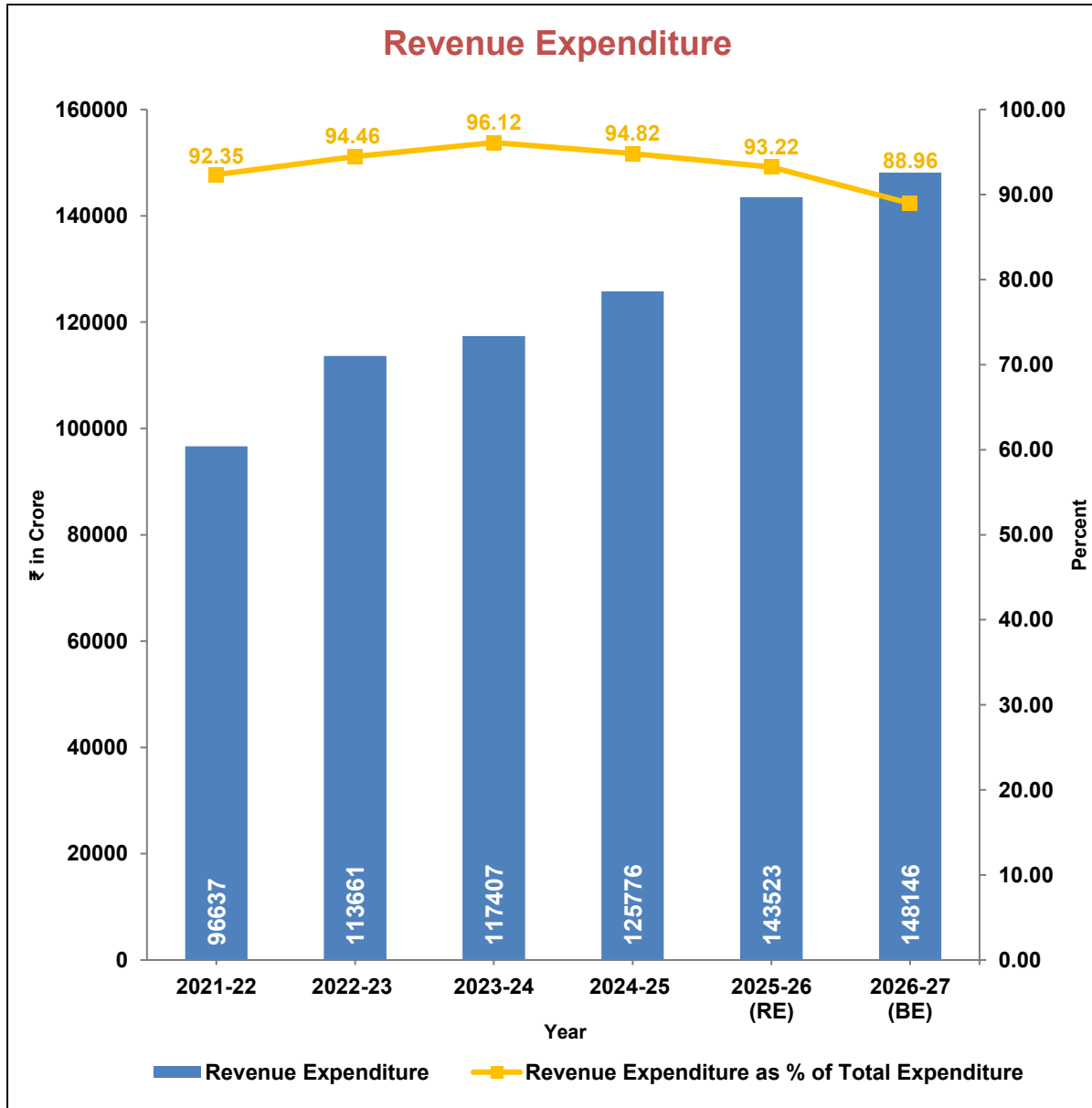
Note: Minor Variations due to rounding off.

Expenditure Trends ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

Note: Minor Variations due to rounding off.

Expenditure Trends ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

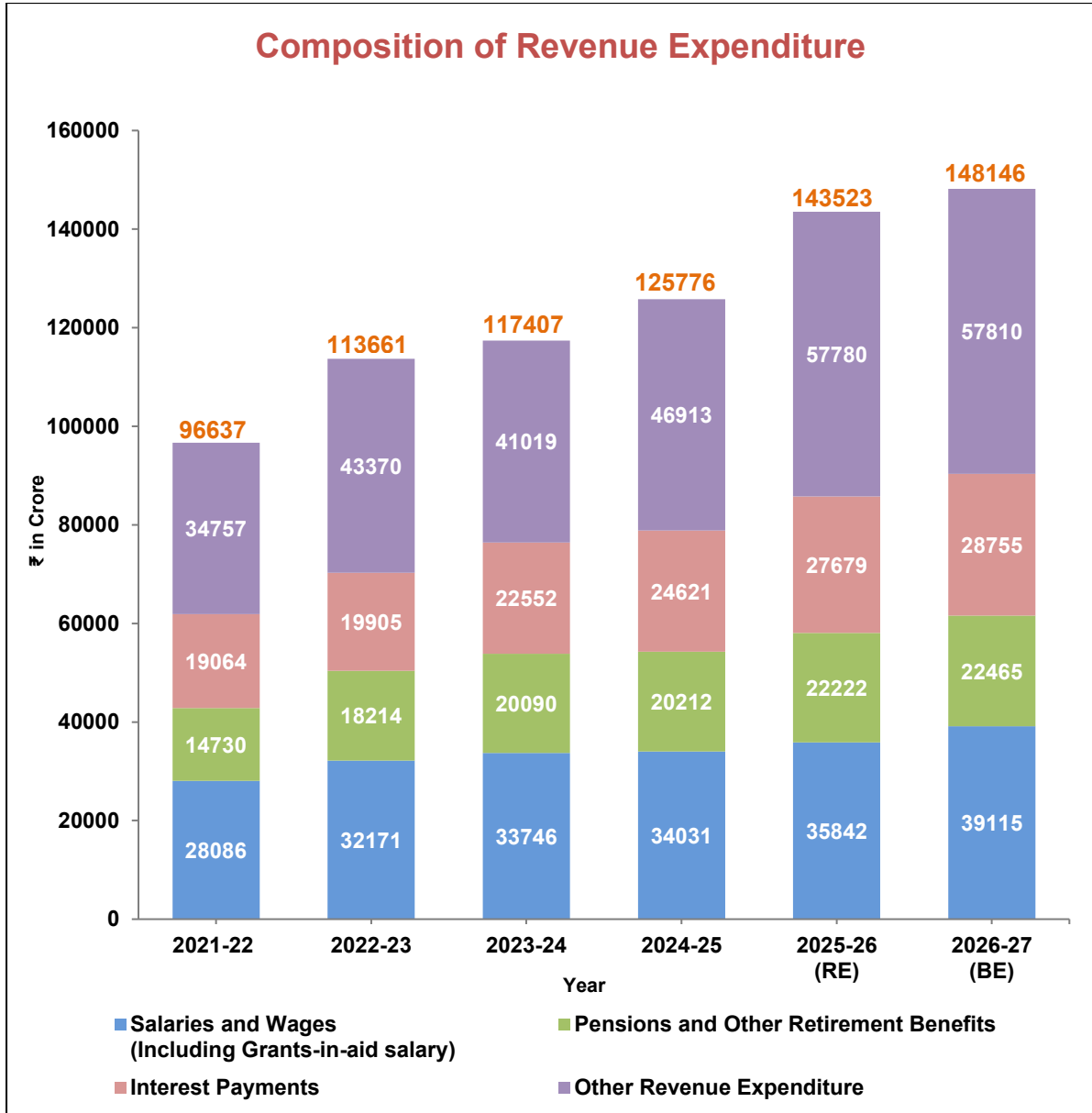

Note: Minor Variations due to rounding off.

Total Expenditure = Revenue Expenditure + Capital Expenditure

Source: Finance Accounts; Estimates for FY 2025-26 & 2026-27.

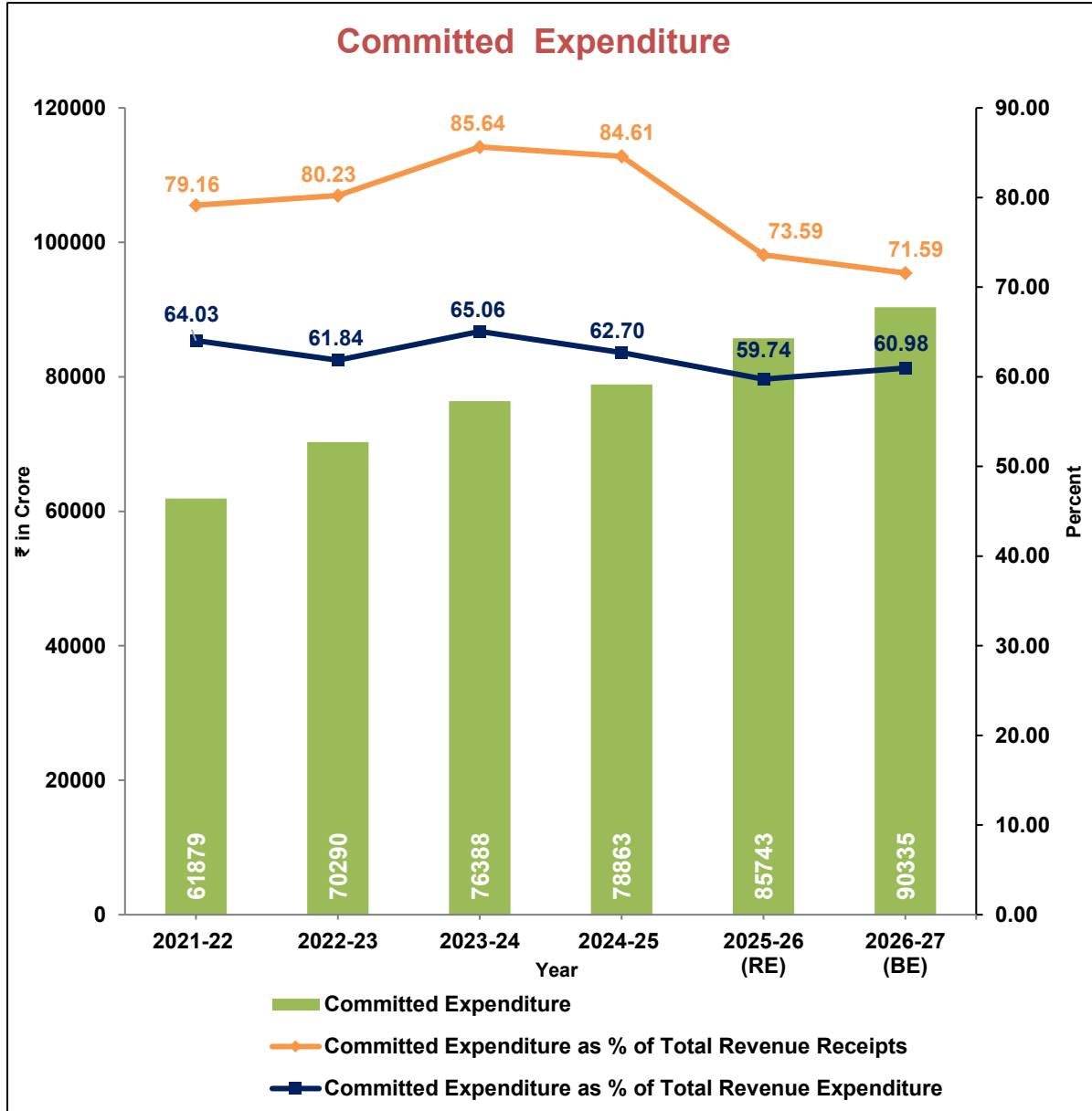
Expenditure Trends ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

Note: Minor Variations due to rounding off.

Source: Finance Accounts; Estimates for FY 2025-26 & 2026-27.

Expenditure Trends ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

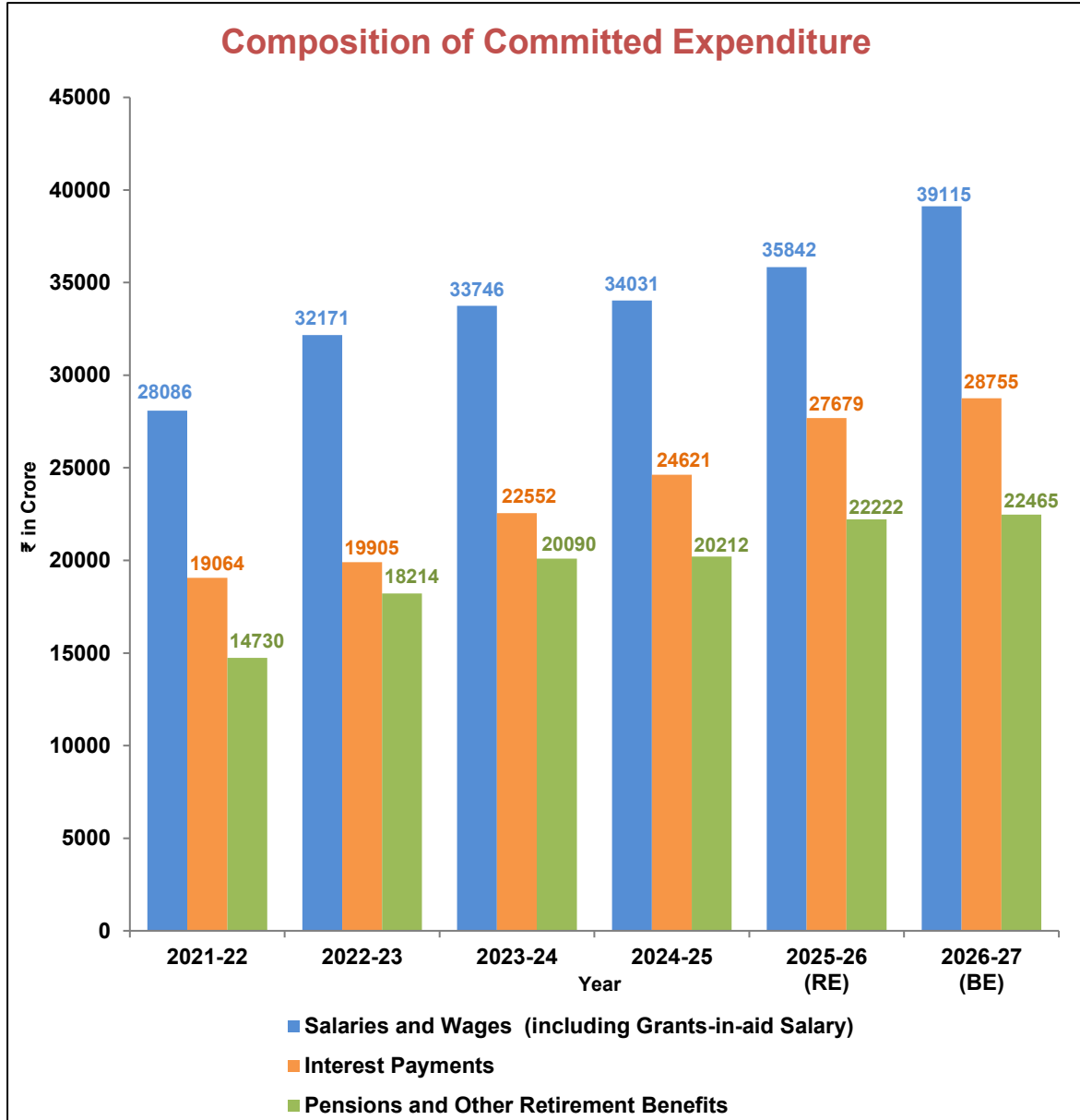

Note: Minor Variations due to rounding off.

Note: Committed Expenditure includes Salaries & Wages (R) (Including Grants-in-aid salary), Pensions & Other Retirement Benefits and Interest Payments.

Source: Finance Accounts; Estimates for FY 2025-26 & 2026-27.

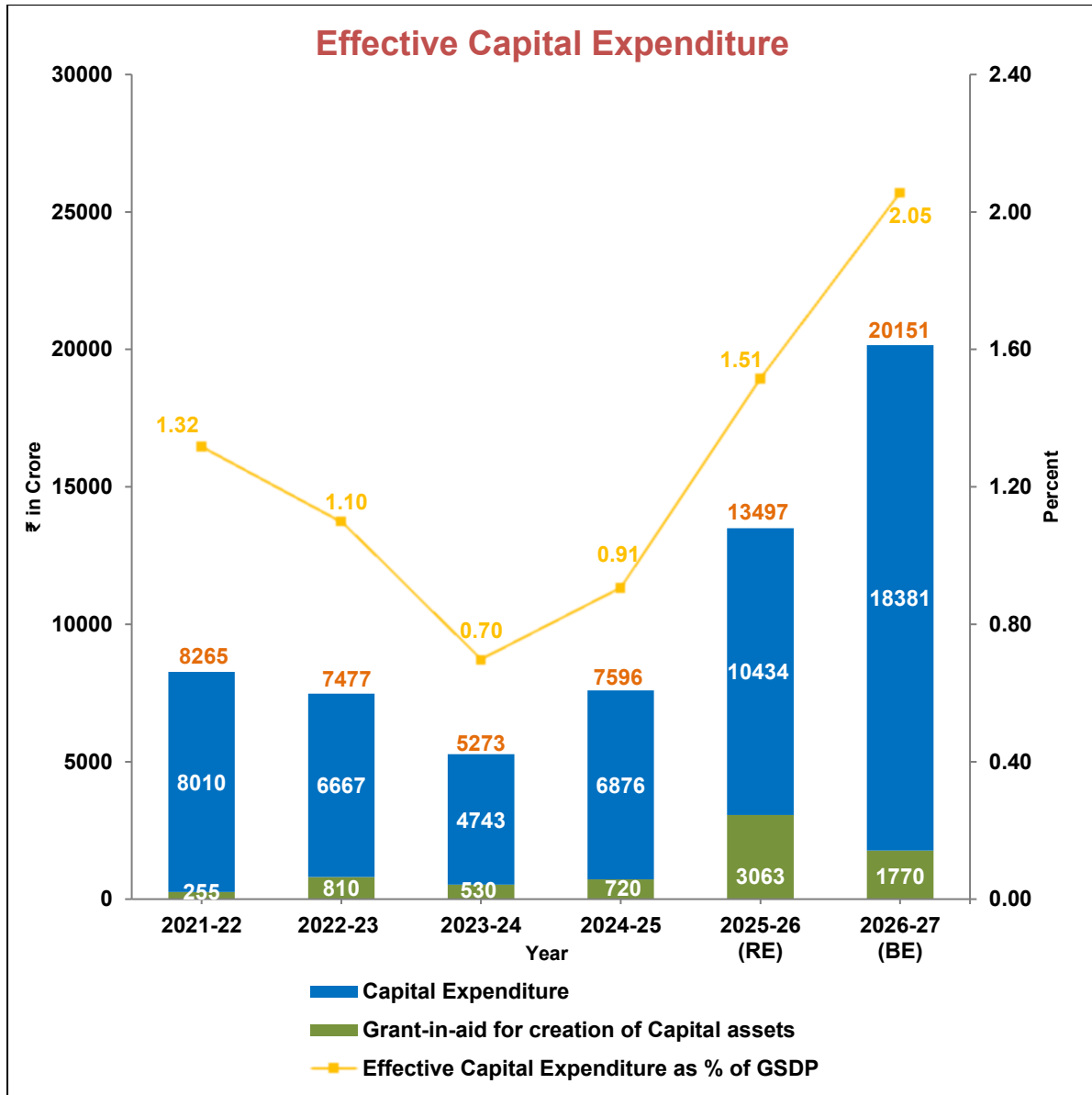
Expenditure Trends ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

Note: Minor Variations due to rounding off.

Source: Finance Accounts; Estimates for FY 2025-26 & 2026-27.

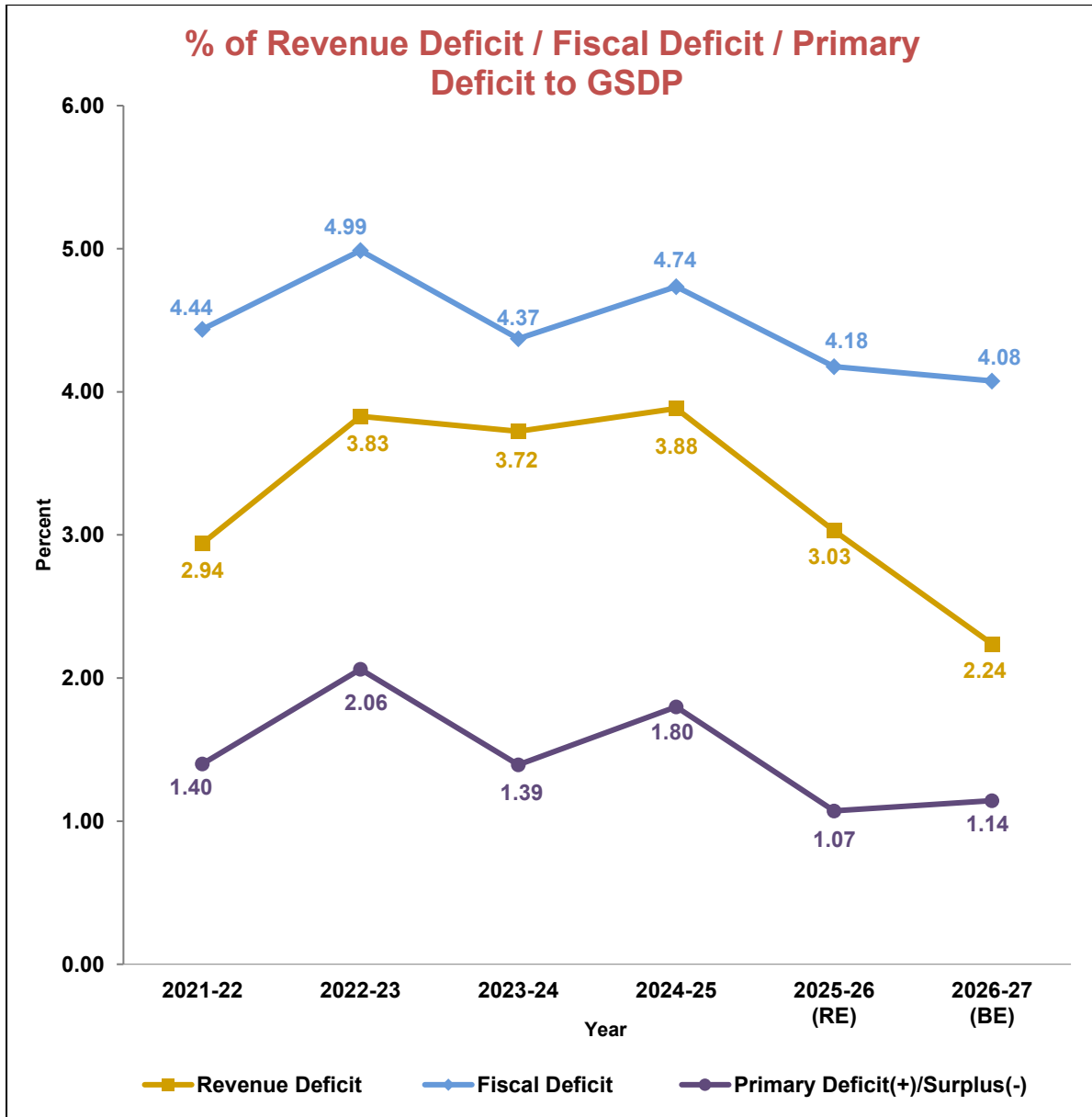
Expenditure Trends ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

Note: Minor Variations due to rounding off.

Source: Finance Accounts; ESO Punjab; State Finances Audit Report (2024-25); Estimates for FY 2025-26 & 2026-27.

Deficit Trends ਬਜਟ ਘਾਟਿਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

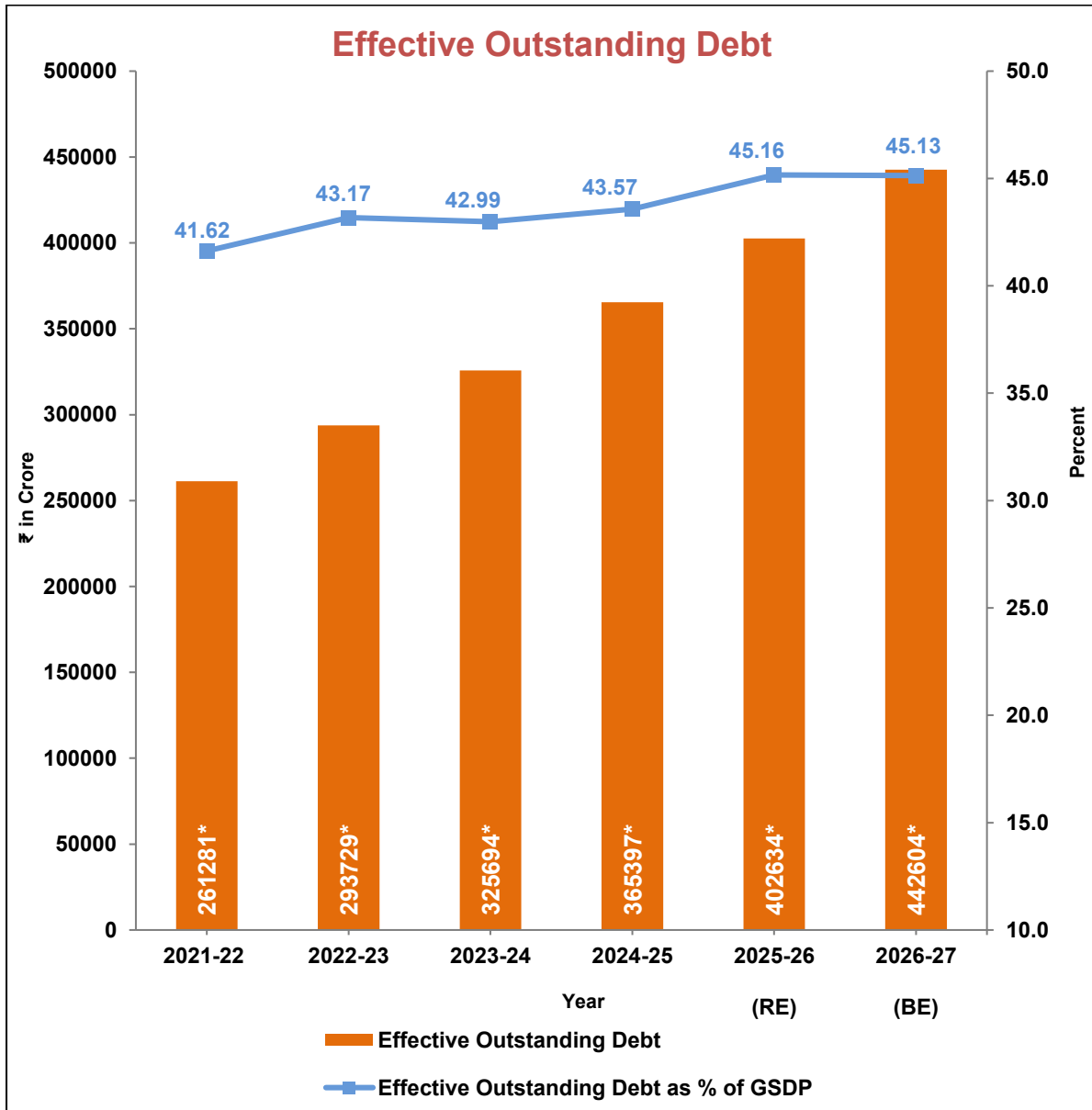

Note: Minor Variations due to rounding off.

Source: Finance Accounts; ESO Punjab; State Finances Audit Report (2024-25); Estimates for FY 2025-26 & 2026-27.

Debt Trends

ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ

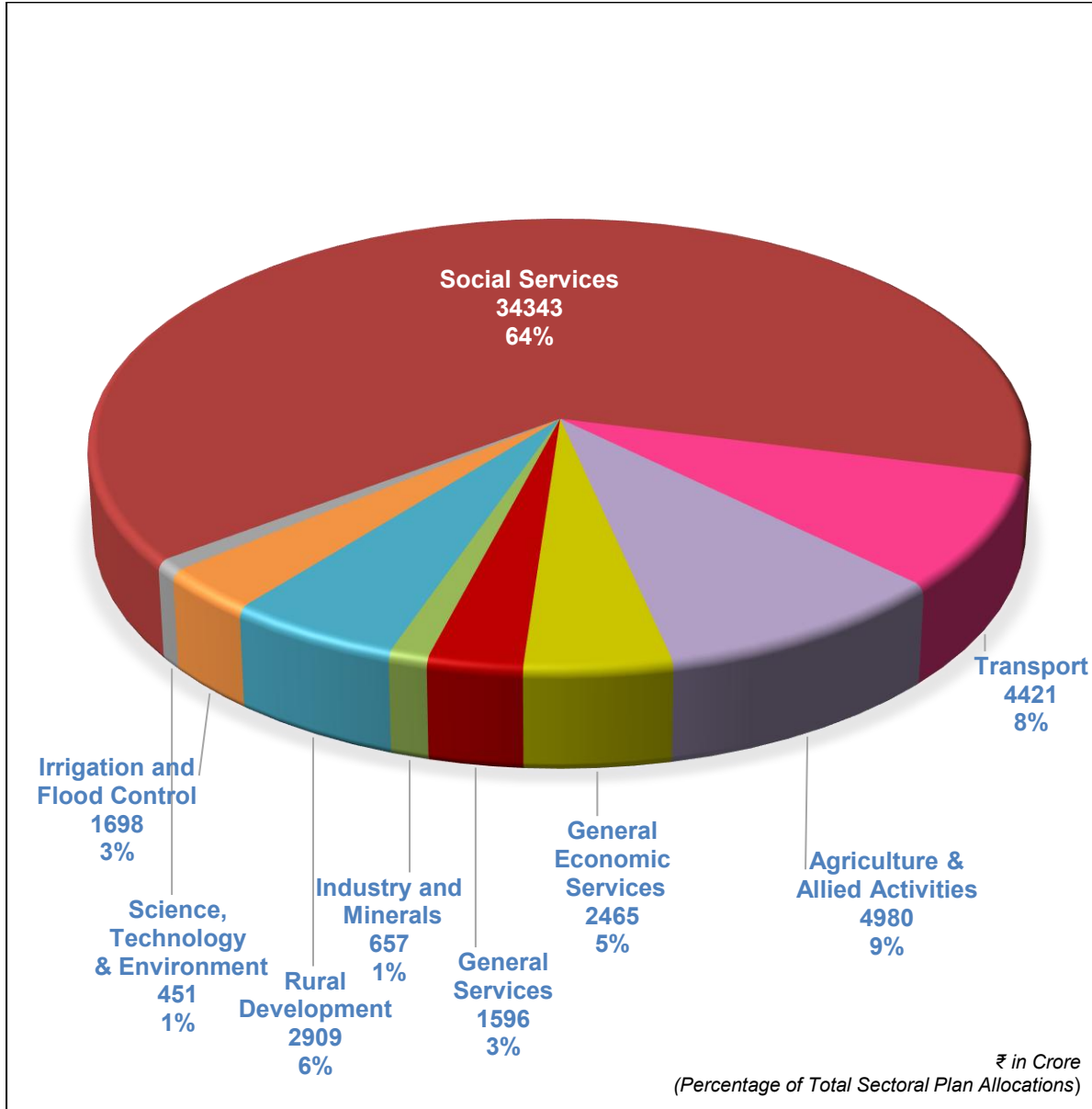
Note: Minor Variations due to rounding off.

* Excluding Back-to-Back Loans received from GOI in lieu of GST Compensation shortfall: ₹ 20,491.41 Crore (2021-22, 2022-23, 2023-24), ₹ 14,556.93 Crore (2024-25), ₹ 5,150.62 Crore (2025-26 (RE)) and ₹ 5,150.62 Crore (2026-27 (BE)).

Source: Finance Accounts; ESO Punjab; State Finances Audit Report (2024-25); Estimates for FY 2025-26 & 2026-27.

Sectoral Plan Allocation ਸੈਕਟਰ ਵਾਰ ਯੋਜਨਾ ਉਪਬੰਧ

2026-27 BE

Note: Minor Variations due to rounding off.

*Social Services include Art & Culture, Employment Generation, Defence Services Welfare, General Education, Housing, Industrial Training, Information & Publicity, Labour Welfare, Medical and Public Health, Nutrition, Social Security and Women & Child Development, Sports & Youth Services, Technical Education, Urban Development, Water Supply and Sanitation, Welfare of SCs, BCs and Minorities.

*General Economic Services include Secretariat Economic Services, Tourism, Census Survey and Statistics, and Civil Supplies.

*General Services include Home Affairs & Justice, Police Housing, Hospitality, Vigilance, Printing & Stationery, Other Administrative Services (MGSIPA), and Revenue & Rehabilitation. *Agriculture & Allied Activities include Animal Husbandry, Cooperation, Crop Husbandry, Dairy Development, Fisheries, and Soil & Water Conservation.

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਵੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ 2026-27

Major New Initiatives 2026-27

ਮੱਦ Item	ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ (ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ) (in crore)	
ਸਿੱਖਿਆ	EDUCATION	
ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ 2.0 - 6 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਪਰੀਵਰਤਨ ਲਈ	Sikhya Kranti 2.0 - to transform our education system over 6 years	3500
ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ	To strengthen school infrastructure	690
ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਐਮੀਨੈਂਸ	Schools of Eminence	70
ਸਮੱਗਰਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਭਿਆਨ	Samagra Shiksha Abhiyan	1435
ਪੀ.ਐੱਮ. ਪੋਸ਼ਣ ਸਕੀਮ	PM Poshan Scheme	467
ਪੀ.ਐੱਮ. ਸ਼੍ਰੀ ਸਕੀਮ	PM SHRI Scheme	300
ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਉੱਚਤਰ ਸਿੱਖਿਆ ਅਭਿਆਨ (ਆਰ.ਯੂ.ਐੱਸ.ਏ.)	Rashtriya Uchchattar Shiksha Abhiyan (RUSA)	121
ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਂਸਟੀਚੂਐਂਟ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ	GRANT-IN-AID TO UNIVERSITIES & CONSTITUENT COLLEGES	1760
ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ	HEALTH & FAMILY WELFARE	
ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਿਹਤ ਯੋਜਨਾ- ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ 65 ਲੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਸਿਹਤ ਕਵਰੇਜ	Mukhya Mantri Sehat Yojna- Universal Health Coverage to all 65 lakh families of Punjab	2000
ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕ	Aam Aadmi Clinics	351
ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਆਧੁਨਿਕ ਟਰਾਮਾ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਮਰਪਿਤ ਜੱਚਾ-ਬੱਚਾ ਸੰਭਾਲ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	Establish a modern Trauma Centre along with a dedicated Mother and Child Care Hospital at Sri Anandpur Sahib	
ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੇਂਡੂ ਸਿਹਤ ਮਿਸ਼ਨ	National Rural Health Mission	750
ਕੈਂਸਰ ਅਤੇ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਇਲਾਜ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ	Creation of Cancer and Drug addiction Treatment Infrastructure	175

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਵੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ 2026-27

Major New Initiatives 2026-27

ਮੱਦ Item		ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ (ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ) (in crore)
ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਿਹਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ	Punjab Urban Health Infrastructure	60
ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਖੋਜ	MEDICAL EDUCATION & RESEARCH	
ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਹੈਲਥ ਸਾਇੰਸਜ਼, ਫਰੀਦਕੋਟ	Baba Farid University of Health Sciences, Faridkot	25
ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ (ਪਟਿਆਲਾ) ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ	Upgradation of Infrastructure in Government Medical College and Hospital (Patiala)	25
ਪੰਜਾਬ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਲਿਵਰ ਐਂਡ ਬਿਲਿਅਰੀ ਸਾਇੰਸਜ਼, ਮੋਹਾਲੀ	Punjab Institute of Liver and Biliary Sciences, Mohali	26
ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਖੇਤਰ	AGRICULTURE & ALLIED SECTORS	
ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਸਬਸਿਡੀ	Power Subsidy for Agriculture	7715
ਫ਼ਸਲੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਪ੍ਰਬੰਧਨ	Crop Residue Management	600
ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫ਼ਸਲੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	Various Crop Diversification Programmes	55
ਬਾਗਬਾਨੀ ਰੂਪਾਂਤਰਨ ਲਈ - ਅਗਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜੇ.ਆਈ.ਸੀ.ਏ. ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ	To undertake horticultural transformation - JICA project over next 10 years	1300
ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਨਹਿਰੀ ਸਿੰਚਾਈ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	Strengthen canal irrigation in Sangrur district	100
ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ	Financial assistance to dairy farmers	100
ਗੰਨਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੰਨੇ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ	Sugarcane Payment to cane growers	270

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਵੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ 2026-27

Major New Initiatives 2026-27

ਮੱਦ Item		ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ (ਕਰੋੜਾਂ ਵਿਚ) (in crore)
ਜੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ	FORESTRY & WILDLIFE	
ਪੁਨਕੈਪਾ; ਗਰੀਨ ਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਈਕੋ-ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ	PUNCAMPA; Green Mission; promote eco-tourism and wildlife protection	238
ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ	RURAL DEVELOPMENT	
ਪੰਜਾਬ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ 19,876 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੇਂਡੂ ਸੰਪਰਕ ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ	Construction and Upgradation of Rural Link Roads by Punjab Mandi Board and PWD- 19,876 kms	7606
ਮਨਰੇਗਾ	MGNREGA	615
ਪੀ.ਐੱਮ.ਏ.ਵਾਈ. (ਗ੍ਰਾਮੀਣ)	PMAY (Gramin)	800
ਰੰਗਲਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਕਾਸ ਸਕੀਮ	RANGLA PUNJAB VIKAS SCHEME	
ਰੰਗਲਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਕਾਸ ਸਕੀਮ	Rangla Punjab Vikas Scheme	1170
ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ	URBAN DEVELOPMENT	
ਪੰਜਾਬ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ	Punjab Municipal Development Fund	1000
ਪੰਜਾਬ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸੁਧਾਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (ਪੀ.ਐੱਮ.ਐੱਸ.ਆਈ.ਪੀ)	Punjab Municipal Services Improvement Project (PMSIP)	500
ਅਮਰੁਤ 2.0 ਸਕੀਮ	AMRUT 2.0 scheme	665
ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਣਜ	INDUSTRIES AND COMMERCE	
ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ 2026	New Industrial Policy 2026	
ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਅਧੀਨ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ	Fiscal Incentives under Industrial Policy	500
ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਸਬਸਿਡੀ	Industrial Power Subsidy	2064

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਵੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ 2026-27

Major New Initiatives 2026-27

ਮੱਦ Item	ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ (ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ) (in crore)	
ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਿਰਜਣਾ	EMPLOYMENT GENERATION	287
ਯੁੱਧ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ	YUDH NASHE DE VIRUDH	
ਨਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਾਰਥਕ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ	Drug and Socio-Economic Census	100
ਖੇਡਦਾ ਪੰਜਾਬ, ਬਦਲਦਾ ਪੰਜਾਬ	KHED-DA PUNJAB, BADALDA PUNJAB	
ਮੈਗਾ ਸਪੋਰਟਸ ਪਲਾਨ- ਖੇਡ ਨਰਸਰੀਆਂ ਅਤੇ ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ	Mega Sports Plan- Sport Nurseries and Playgrounds	1791
ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲੇ	TOURISM & CULTURAL AFFAIRS	
ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ ਸਕੀਮ	Mukh Mantri Tirath Yatra Scheme	313
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀ 650ਵੀਂ ਜਨਮ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮਨਾਉਣ ਲਈ	To commemorate the 650th Birth Anniversary of Sri Guru Ravidas Ji	100
ਸੁਚੱਜਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ	GOOD GOVERNANCE	
ਸੇਵਾ ਕੇਂਦਰ- ਸਾਰੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੇਵਾ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ	SEWA KENDRA- Undertake modernization of all existing Sewa Kendras	20
ਲੋਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ- ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਲਈ	Public Grievance Redressal System- Outreach to beneficiaries of all Govt schemes	60
ਮਾਲ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ	REVENUE AND REHABILITATION	
ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ	Establish a new Administrative Complex at Sri Anandpur Sahib	
ਗ੍ਰਹਿ ਮਾਮਲੇ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ	HOME AFFAIRS, JUSTICE & JAILS	
ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਮੁਰੰਮਤੀ ਅਤੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਲਈ	For construction, renovation & upgradation of jail infrastructure	145

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਵੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ 2026-27

Major New Initiatives 2026-27

ਮੱਦ Item	ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ (ਕਰੋੜਾਂ ਵਿਚ) (in crore)
ਪੁਲਿਸ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਲਈ	To modernize police technologies and upgrade infrastructure 390
ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲ	ROADS & BRIDGES
ਸੜਕੀ ਨੈੱਟਵਰਕ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ- ਸੜਕ ਯੋਜਨਾ	Strengthening Road Networks- Plan Roads 1500
ਪੁਲਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ	Enhancing Bridge Infrastructure 130
ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਗ੍ਰਾਮ ਸੜਕ ਯੋਜਨਾ-III	PMGSY-III 400
ਕੇਂਦਰੀ ਸੜਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਫੰਡ	Central Road Infrastructure Fund 300
ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸਫ਼ਾਈ	WATER SUPPLY AND SANITATION 1487
ਜਲ ਸਰੋਤ	WATER RESOURCES 2971
ਬਿਜਲੀ	POWER
ਘਰੇਲੂ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਬਿਜਲੀ	Free Power to Domestic Consumers 5771
ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ	FOOD AND CIVIL SUPPLIES
ਮੇਰੀ ਰਸੋਈ ਸਕੀਮ	Meri Rasoi Scheme 900
ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ	WOMEN EMPOWERMENT & SOCIAL WELFARE
ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਾਵਾਂ ਧੀਆਂ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਜਨਾ	Mukh Mantri Mawan Dhian Satikar Yojna 9300
ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਮੁਫਤ ਯਾਤਰਾ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ	For providing free travel facility to Women 600
ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਹਾਇਤਾ	Social Security Assistance 6150

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਵੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ 2026-27

Major New Initiatives 2026-27

ਮੱਦ Item		ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ (ਕਰੋੜਾਂ ਵਿਚ) (in crore)
ਨਵੀ ਦਿਸ਼ਾ ਸਕੀਮ	Navi Disha Scheme	65
ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਸਕੀਮ	Ashirwad Scheme	360
ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	Various Scholarship Programs	261
ਆਦਰਸ਼ ਗ੍ਰਾਮ ਯੋਜਨਾ	Adarsh Gram Yojna	75

ਬਜਟ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਸਰਲੀਕਰਨ

BUDGET TERMS DEMYSTIFIED

1. ਬਜਟ

ਬਜਟ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਬਾਕਾਇਦਾ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੈ।

2. ਸੰਚਿਤ ਫੰਡ

ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਗਰਾਹੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸੂਲੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆਂ, ਜਿਸ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦਾ ਸੰਚਿਤ ਫੰਡ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

3. ਸੇਵਾਫਲ ਖਰਚਾ

ਰਾਜ ਦਾ ਸੇਵਾਫਲ ਖਰਚਾ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਤੋਂ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਜਾਂ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਇਹ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਚਿਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

4. ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਧੀਨ ਖਰਚ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਸ਼ੇਦ 266 ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਚਿਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਖਰਚ, ਸਿਵਾਏ ਸੇਵਾਫਲ ਖਰਚ ਤੋਂ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਅਜਿਹੇ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਧੀਨ ਖਰਚ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

5. ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ

ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਘਟਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

6. ਮਾਲੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ

ਮਾਲੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਲਾਭ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨਾਲ ਬਣੇ ਸੰਗਠਨ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਇਸ ਦੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ।

7. ਮਾਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ

ਮਾਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਰ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕਰ ਮਾਲੀਆਂ, ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਾਂ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।

8. ਮਾਲੀ ਖਰਚਾ

ਮਾਲੀ ਖਰਚੇ ਵਿੱਚ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਉਜਰਤਾਂ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਲਾਭ, ਦਫ਼ਤਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਖਰਚੇ, ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

9. ਮਾਲੀ ਘਾਟਾ

ਮਾਲੀ ਘਾਟਾ, ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਮਾਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮਾਲੀ ਖਰਚੇ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਹੋਣਾ ਹੈ।

10. ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ

ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ, ਪੂੰਜੀਗਤ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ ਲਈ ਬਜਟੀ ਰਾਖਵਾਂਕਰਣ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ ਵਿਚਲੀਆਂ ਕਰਜ਼ ਅਦਾਇਗੀ ਵਰਗੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।

11. ਵਿੱਤੀ ਘਾਟਾ

ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਗੈਰ ਕਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੈਰ ਕਰਜ਼ ਖਰਚ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਘਾਟਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

1. BUDGET

Budget is a statement of anticipated receipts and expenditure of the government for a financial year duly sanctioned by legislature.

2. CONSOLIDATED FUND

All revenues and all receipts from the debt raised by the government are credited to a fund called the *consolidated fund* of the state.

3. CHARGED EXPENDITURE

Charged expenditure of the state is the one which is not subject to vote by legislature, e.g. salaries of the Governor of the state or of the Judges of the High Court, and is charged to the consolidated fund of the state.

4. VOTED EXPENDITURE

Article 266 of the constitution ordains that no expenditure out of the consolidated fund of the state, except charged expenditure, shall be incurred without the sanction of the legislature. Such expenditure incurred with the sanction of legislature is called *voted expenditure*.

5. CAPITAL TRANSACTION

A transaction that either adds to or reduces from the assets held by the government or its outstanding liabilities is a *capital transaction*.

6. REVENUE TRANSACTION

A *revenue transaction*, on the other hand does not have a similar effect on the assets or liabilities of the government. For an organization for profit, a revenue transaction reduces or adds to its profit.

7. REVENUE RECEIPTS

Revenue receipts consist of state own tax and non-tax revenue, the devolution of central taxes and central grants-in-aid.

8. REVENUE EXPENDITURE

Revenue Expenditure consists of salaries and wages, pension and retiral benefits, office and other administrative expenditure, subsidies and interest payments.

9. REVENUE DEFICIT

Revenue deficit is excess of revenue expenditure over revenue receipts of the government in a financial year.

10. CAPITAL OUTLAY

Capital Outlay is budgetary allocation for creation of capital assets. It does not include capital expenditure on items such as debt repayment.

11. FISCAL DEFICIT

Fiscal Deficit is the excess of all non-debt expenditure over non-debt receipts in a financial year.

12. ਆਰੰਭਕ ਘਾਟਾ

ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਰਜ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਾਗਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾਂ ਗੈਰ ਕਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਉੱਪਰ ਕੀਤੇ ਵਾਧੂ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਆਰੰਭਕ ਘਾਟਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

13. ਵਿਕਾਸ ਖਰਚ

ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰੀ ਮੱਦਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਆਰਥਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਆਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਸਿਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਆਦਿ) ਆਰਥਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਤ ਗਤੀ-ਵਿਧੀਆਂ, ਉਦਯੋਗ, ਬਿਜਲੀ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਆਦਿ) ਉੱਤੇ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

14. ਅਚੇਤ ਫੰਡ

ਅਚੇਤ ਫੰਡ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਉਹ ਫੰਡ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਰਾਜ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਵਲੋਂ ਅਚਨਚੇਤ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਇਖਤਿਆਰੀ ਫੰਡ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

15. ਜਨਤਕ ਲੇਖਾ

ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਜਨਤਕ ਲੇਖਾ ਉਹਨਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਤੋਂ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਖਰਚ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਪੇਸ਼ਗੀ ਰਕਮਾਂ, ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੀਪੀਐਫ ਜਮ੍ਹਾਂ ਆਦਿ, ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਬੈਂਕਰ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ।

16. ਉਪਾਅ ਦੇ ਸਾਧਨ ਪੇਸ਼ਗੀ

ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵਲੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਪਾਅ ਤੇ ਸਾਧਨ ਪੇਸ਼ਗੀ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੈਂਕਰ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਢਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

17. ਓਵਰ ਡਰਾਫਟ

ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰ ਡਰਾਫਟ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾਂ ਵੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਓਵਰ ਡਰਾਫਟ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 14 ਕਾਰਜੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਸਾਏ ਉਪਾਅ ਤੇ ਸਾਧਨ ਪੇਸ਼ਗੀ ਸੀਮਾ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪੰਜ ਕਾਰਜੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰਗਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

18. ਜਨਤਕ ਕਰਜਾ

ਜਨਤਕ ਕਰਜਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਬਾਂਡ ਆਦਿ ਤੋਂ ਉਗਰਾਹਿਆ ਗਿਆ ਕਰਜਾ ਹੈ।

19. ਵਿਆਜ ਅਦਾਇਗੀਆਂ

ਵਿਆਜ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜਨਤਕ ਕਰਜ਼ ਉੱਤੇ ਵਿਆਜ ਸਬੰਧੀ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਹਨ।

20. ਪ੍ਰਤਿਬੱਧ ਦੇਣਦਾਰੀ

ਸਰਕਾਰੀ ਅਮਲੇ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਉਜਰਤਾਂ, ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਦੇ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਸਬੰਧੀ ਲਾਭ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਸਮੇਤ ਕਰਜ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਬੱਧ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

12. PRIMARY DEFICIT

Primary Deficit is the excess of government spending except for debt-servicing costs over non debt receipts.

13. DEVELOPMENT EXPENDITURE

Government expenditure is classified into various sectoral heads such as social services, economic services, general and administrative services. The expenditure on social services (health, education and social security etc.) and economic services (agriculture and allied activities, Industries, power, transport etc.) is classified as *Development Expenditure*.

14. CONTINGENCY FUND

Contingency fund is a fund placed at the disposal of the Governor of the state to meet unforeseen expenditure pending sanction by legislature.

15. PUBLIC ACCOUNT

Public Account of the government consists of transactions which do not form part of government own revenues and expenditure. The advances given to or deposits kept by individuals or organization with the government or by employees like GPF deposits etc. fall in this category. In such cases the government acts like a banker.

16. WAYS AND MEANS ADVANCE

The Reserve Bank of India allows a specified amount as *ways and means advance* to the state government, to which it acts as a banker, which state can draw when required.

17. OVERDRAFT

Reserve Bank of India also allows *overdraft* facility to state governments. Overdraft has to be cleared in 14 working days and the portion of overdraft above the amount equal to normal ways and means advance limit must be cleared within 5 working days.

18. PUBLIC DEBT

Public debt is the debt raised by the government by issuing bonds etc.

19. INTEREST PAYMENTS

Interest payments are payments on account of interest on public debt of the government.

20. COMMITTED LIABILITY

The salaries and wages of the government staff, the pension and the retiral benefits of pensioners and the debt servicing including interest payments are treated as *committed liability* of the government.